

บัญชีสรุปประเด็นความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการยกร่างรัฐธรรมนูญ
ของคณะกรรมการปฏิรูปค่านิยม ศิลปะ วัฒนธรรม จริยธรรม และการศาสนา สภาปฏิรูปแห่งชาติ

ที่	ประเด็น	หมายเหตุ
๑.	รัฐต้องสร้างดุลยภาพแห่งอำนาจการจัดการด้านศิลปะและวัฒนธรรม โดยคำนึงถึงสามภาคส่วนสำคัญคือ ภาครัฐ (ราชการ) ภาคเอกชน (ธุรกิจ) และภาคประชาชน (สังคม)	เสนอให้บรรจุใน โครงสร้างรัฐธรรมนูญภาคที่ ๒ หมวด ที่ ๒ แนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ
๒.	รัฐต้องจัดตั้งองค์กรสมัชชาศิลปะและวัฒนธรรมแห่งชาติ ซึ่งเป็นองค์กรภาคประชาสังคม เพื่อส่งเสริม พัฒนา ปกป้อง พิทักษ์ เผยแพร่ และสืบสานงานด้านศิลปะ วัฒนธรรม อันหลากหลาย ภายใต้การมีส่วนร่วมและการจัดการของภาคประชาชน เพื่อสร้างดุลยภาพ	เสนอให้บรรจุใน โครงสร้างรัฐธรรมนูญ ภาคที่ ๒ หมวดที่ ๒ แนวนโยบาย พื้นฐานแห่งรัฐ
๓.	รัฐต้องจัดให้มีแผนแม่บทระดับชาติว่าด้วยศิลปะ วัฒนธรรม ภายใต้การมีส่วนร่วมและจัดการของภาคประชาชน เพื่อการพัฒนาผู้สร้าง ผู้เสพ และผู้สนับสนุนงานศิลปะและวัฒนธรรม การกำหนดนโยบาย แนวทางการส่งเสริม พัฒนา ปกป้อง พิทักษ์ เผยแพร่ และสืบสานศิลปะ วัฒนธรรม รวมถึงการพัฒนามูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจ โดยใช้ฐานคุณค่าทางศิลปะและวัฒนธรรม	เสนอให้บรรจุใน โครงสร้างรัฐธรรมนูญ ภาคที่ ๒ หมวดที่ ๒ แนวนโยบาย พื้นฐานแห่งรัฐ
๔.	รัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องส่งเสริมและสนับสนุนการเปิดพื้นที่ทางกายภาพและพื้นที่สื่อทุกรูปแบบ สำหรับกิจกรรมด้านศิลปะ วัฒนธรรม โดยสนับสนุนงบประมาณและการจัดการที่จำเป็น ภายใต้การมีส่วนร่วมและการจัดการของภาคประชาชน เพื่อสร้างดุลยภาพระหว่างภาครัฐ (ราชการ) ภาคเอกชน (ธุรกิจ) และภาคประชาชน (สังคม)	เสนอให้บรรจุใน โครงสร้างรัฐธรรมนูญ ภาคที่ ๒ หมวดที่ ๒ แนวนโยบาย พื้นฐานแห่งรัฐ
๕.	รัฐต้องจัดตั้งให้มีกองทุนสร้างเสริมศิลปะ วัฒนธรรม เป็นกองทุนภาคประชาสังคม ภายใต้การมีส่วนร่วมและจัดการของภาคประชาชน	เสนอให้บรรจุใน โครงสร้างรัฐธรรมนูญ ภาคที่ ๒ หมวดที่ ๒ แนวนโยบาย พื้นฐานแห่งรัฐ
๖.	บุคคลย่อมมีสิทธิเสรีภาพในการเรียนรู้และเข้าถึงศิลปะ วัฒนธรรม ค่านิยม และจริยธรรม อย่างเท่าเทียมกัน	เสนอให้บรรจุใน โครงสร้างรัฐธรรมนูญ ภาคที่ ๑ หมวดที่ ๒ ประชาชน ส่วนที่ ๒ สิทธิ เสรีภาพของพลเมือง

แบบเสนอความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการยกร่างรัฐธรรมนูญ
ของคณะกรรมการ ปฏิรูปค่านิยม ศิลปะ วัฒนธรรม จริยธรรม และการศาสนา สถาปนาปฏิรูปแห่งชาติ

*****

๑. ประเด็นที่เสนอให้บรรจุในร่างรัฐธรรมนูญ (แบบฟอร์มละ ๑ ประเด็น)

รัฐต้องสร้างดุลยภาพแห่งอำนาจการจัดการด้านศิลปะและวัฒนธรรม โดยคำนึงถึงสามภาคส่วนสำคัญคือ ภาครัฐ (ราชการ) ภาคเอกชน (ธุรกิจ) และภาคประชาชน (สังคม)

๒. คำอธิบายประกอบประเด็นที่นำเสนอในข้อ ๑

ในปัจจุบันเป็นที่ประจักษ์ชัดว่า ศิลปะ วัฒนธรรม ของประเทศถูกกำหนดโดยภาครัฐหรือภาคราชการ เช่น กระทรวงวัฒนธรรม ในขณะที่อีกส่วนหนึ่งถูกกำหนดโดยภาคธุรกิจเอกชน ผ่านนักธุรกิจผู้แสวงกำไร คงมีเพียงส่วนน้อยเท่านั้นที่ถูกกำหนดโดยภาคประชาชน กล่าวได้ว่า ศิลปะ วัฒนธรรม โดยภาพรวม มีภาครัฐคือรัฐบาลคอยกำกับดูแล แต่กระนั้น ศิลปะ วัฒนธรรม ที่สร้างกระแสความนิยม มีภาคเอกชนคอยสนับสนุน แต่ศิลปะ วัฒนธรรม ที่เป็นของภาคประชาชนโดยตรง อาทิ ในท้องถิ่น หรือเฉพาะกลุ่ม เฉพาะเผ่าพันธุ์ กลับไม่ได้รับการสนับสนุนส่งเสริมอย่างจริงจัง จึงอยู่ในภาวะลดน้อยถอยลงอย่างต่อเนื่อง จนเกิดสภาพที่เรียกว่า “ของเก่าก็หาย ของใหม่ก็หด” อัตราส่วนแห่งอำนาจการจัดการที่ขาดความสมดุลนี้เองที่ทำให้ ศิลปะ วัฒนธรรม ของประเทศ ไม่อาจตั้งรับอิทธิพลการครอบงำของต่างชาติได้

๓. หลักการและเหตุผลที่เสนอ (กรณีระบุให้เชื่อมโยงกับมาตรา ๒๗ ของรัฐธรรมนูญ)

การสร้างดุลยภาพแห่งอำนาจการจัดการงานด้านศิลปะและวัฒนธรรม ให้เกิดความสมดุลทั้งสามภาคส่วน โดยการส่งเสริมสนับสนุนอย่างเท่าเทียม เป็นการสร้างความเสมอภาคแก่ประชาชน และสร้างความสมดุลแก่สังคม ลดความเหลื่อมล้ำและสร้างความเป็นธรรมทางเศรษฐกิจและสังคมเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน อันจะนำไปสู่การปกป้อง อนุรักษ์ สืบสาน เผยแพร่ และพัฒนาศิลปะ วัฒนธรรม ทั้งในระดับชาติ ระดับท้องถิ่น และชุมชน ในรูปแบบที่หลากหลาย

๔. เสนอให้บรรจุในโครงร่างรัฐธรรมนูญภาคที่ ๒ หมวดที่ ๒ แนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ

**แบบเสนอความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการยกร่างรัฐธรรมนูญ
ของคณะกรรมการ ปฏิรูปค่านิยม ศิลปะ วัฒนธรรม จริยธรรม และการศาสนา สถาปนิกรูปแห่งชาติ**

*****

1. ประเด็นที่เสนอให้บรรจุในร่างรัฐธรรมนูญ (แบบฟอร์มละ ๑ ประเด็น)

รัฐต้องจัดตั้งองค์กรสมัชชาศิลปะและวัฒนธรรมแห่งชาติ ซึ่งเป็นองค์กรภาคประชาสังคม เพื่อส่งเสริม พัฒนา ปกป้อง พิทักษ์ อนุรักษ์ เผยแพร่ และสืบสานงานด้านศิลปะ วัฒนธรรม อันหลากหลาย ภายใต้การมีส่วนร่วมและการจัดการของ ภาคประชาชน เพื่อสร้างดุลยภาพ

๒. คำอธิบายประกอบประเด็นที่นำเสนอในข้อ ๑

งานศิลปะ วัฒนธรรม เป็นกลไกสำคัญที่สร้างความเข้าใจและความสัมพันธ์อันดีระหว่างกลุ่มชน จะเชื่อมร้อยประชาชนเข้าด้วยกัน โดยจะนำไปสู่การเยียวยาและยกระดับจิตใจของประชาชนทั้งสังคม ทั้งผู้สร้างงานศิลปะ และผู้เสพศิลปะ การดำเนินการเพื่อให้ประชาชนเข้าถึงงานศิลปะ วัฒนธรรม อาจนำไปสู่การสร้างผลผลิต รวมทั้งการบริการในหลายรูปแบบ อันสามารถพัฒนาไปสู่กระบวนการเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจสร้างสรรค์ได้ จึงจำเป็นต้องมีหน่วยงานภาคประชาสังคม อาทิ สมัชชาศิลปะและวัฒนธรรมแห่งชาติ เพื่อทำงานอย่างคึกขัน หนุนเสริม และสร้างดุลยภาพงานภาครัฐและภาคเอกชนที่มีอยู่ อันจะนำไปสู่จุดหมายปลายทางที่เป็นความสุขของประชาชน และการมีรายได้เป็นผลพลอยได้ ทั้งบุคคลและชุมชน อันจะทำให้งานศิลปะและวัฒนธรรมทั้งในระดับประเทศ ระดับท้องถิ่นและชุมชนได้พัฒนาเติบโตอย่างเข้มแข็งและมีพลังในการสร้างสรรค์ประโยชน์แก่ประชาชนโดยส่วนรวมต่อไป

๓. หลักการและเหตุผลที่เสนอ (กรณาระบุให้เชื่อมโยงกับมาตรา ๒๗ ของรัฐธรรมนูญ)

สังคมปัจจุบันไม่ให้ความสำคัญแก่งาน ศิลปะ วัฒนธรรม เพราะมองเห็นเป็นเรื่องไม่สำคัญต่อปากท้อง ทั้งที่แท้จริงแล้วงานศิลปะ วัฒนธรรม เป็นงานสำคัญอันดับแรกที่มีผลต่อสมองและจิตใจ อันจะนำไปสู่การดำเนินการอื่น ๆ เพื่อเลี้ยงชีพอย่างมีเป้าหมายและถูกทาง ไม่เป็นอันตรายต่อตัวเองหรือสังคม หากประชาชนมีความมั่นคงทางจิตใจ ความมั่นคงในชีวิต และความมั่นคงของชาติก็จะตามมา การสร้างองค์กรหรือหน่วยงานอิสระซึ่งมีรองรับงานด้านจิตใจจึงเป็นเรื่องจำเป็น องค์กรด้านศิลปะ วัฒนธรรม เป็นองค์กรภาคประชาสังคม จะทำหน้าที่ดูแลประชาชนทุกภาคส่วน ด้านค่านิยม จริยธรรม ก็จะเข้าถึงทุกพื้นที่ และในกระบวนการการดูแลให้ประชาชนเข้าถึงงานทะนุบำรุงจิตใจทุกด้าน จะสามารถมีผลผลิตพลอยได้ อันจะเป็นการทำให้ประชาชนมีรายได้ไปพร้อมกัน เป็นการยกระดับชีวิตให้ดีขึ้นด้วย องค์กรศิลปะ วัฒนธรรม ก็จะทำหน้าที่ดูแลประชาชนทั้งผู้สร้าง ผู้เสพ และผู้สนับสนุนงานศิลปะ วัฒนธรรม รวมทั้งดูแลเรื่องการเปิดพื้นที่งานศิลปะ วัฒนธรรมหลากหลายมิติทั้งในระดับประเทศ ระดับท้องถิ่นและชุมชน เช่น ลานวัฒนธรรม ภูมิบ้าน ภูมิเมือง พิพิธภัณฑ์เมือง ภาพระดับเมือง เป็นต้น และแน่นอนที่สุดว่า งานศิลปะ วัฒนธรรมก็จะมีผลผลิตที่ชัดเจนนำรายได้เป็นมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจบนพื้นฐานคุณค่าทางศิลปะและวัฒนธรรมของประเทศชาติอย่างน่าภาคภูมิใจ ทั้งหมดนี้เพื่อลดความเหลื่อมล้ำ สร้างความเป็นธรรม ส่งเสริมและสนับสนุนให้ภาคประชาชนมีความเข้มแข็ง เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ทำให้ระบบและกลไกของรัฐให้บริการประชาชนอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม

๔. เสนอให้บรรจุในโครงการรัฐธรรมนูญภาคที่ ๒ หมวดที่ ๒ แนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ

แบบเสนอความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการยกร่างรัฐธรรมนูญ
ของคณะกรรมาธิการ ปฏิรูปค่านิยม ศิลปะ วัฒนธรรม จริยธรรม และการศาสนา สถาปนาปฏิรูปแห่งชาติ

*****

๑. ประเด็นที่เสนอให้บรรจุในร่างรัฐธรรมนูญ (แบบฟอร์มละ ๑ ประเด็น)

รัฐต้องจัดให้มีแผนแม่บทระดับชาติว่าด้วยศิลปะ วัฒนธรรม ภายใต้การมีส่วนร่วมและจัดการของภาคประชาชน เพื่อการพัฒนาผู้สร้าง ผู้เสพ และผู้สนับสนุนงานศิลปะและวัฒนธรรม การกำหนดนโยบาย แนวทางการส่งเสริม พัฒนา ปกป้อง ฟื้นฟู อนุรักษ์ เผยแพร่ และสืบสานศิลปะ วัฒนธรรม รวมถึงการพัฒนามูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจ โดยใช้ฐานคุณค่าทางศิลปะ และวัฒนธรรม

๒. คำอธิบายประกอบประเด็นที่นำเสนอในข้อ ๑

แผนแม่บทระดับชาติ ว่าด้วยศิลปะ วัฒนธรรม ทั้งในระยะสั้น ระยะกลาง และระยะยาว เปรียบได้กับแบบพิมพ์เขียวหรือแผนที่ทางเดินในระดับประเทศ เช่นเดียวกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ซึ่งจะต้องครอบคลุมการพัฒนาระบบ กลไกและมาตรการในการพัฒนาผู้สร้าง ผู้เสพ และผู้สนับสนุนงานศิลปะ รวมถึงการพัฒนามูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจ โดยใช้ฐานคุณค่าทางศิลปะและวัฒนธรรมที่หลากหลาย ในทุกมิติทั้งด้านการศึกษาในระบบ นอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย การวิจัย การจัดการความรู้ การวิจารณ์ การอุดหนุนองค์กรเรียนรู้ทางศิลปะและวัฒนธรรม การอบรมเชิงปฏิบัติการ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การสร้าง การพัฒนา และการผลิตทั้งสื่อ กิจกรรมและพื้นที่เพื่อการเรียนรู้ เป็นต้น เพื่อต่อยอดทุนทางวัฒนธรรมให้กับชุมชน ท้องถิ่นและสังคม ทั้งนี้ภายใต้การมีส่วนร่วมและจัดการของภาคประชาชน

๓. หลักการและเหตุผลที่เสนอ (กรณาระบุให้เชื่อมโยงกับมาตรา ๒๗ ของรัฐธรรมนูญ)

การพัฒนาศิลปะ วัฒนธรรม ตลอดจนการสร้างความรู้ ความเข้าใจ เท่าที่ผ่านมานั้น เป็นการพัฒนาที่เป็นไปตามยถากรรม ในลักษณะต่างคนต่างทำ ขาดการบูรณาการและการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง ที่สำคัญที่สุด คือ การไม่มีแผนแม่บทที่กำกับทิศทาง นโยบายและแนวทางการดำเนินงานภายใต้การมีส่วนร่วมและจัดการของภาคประชาชน จึงจำเป็นที่รัฐจะต้องจัดให้มีแผนแม่บทระดับชาติว่าด้วยศิลปะ วัฒนธรรม ภายใต้การมีส่วนร่วมและจัดการของภาคประชาชน เพื่อกำกับทิศทาง นโยบาย แนวทางการดำเนินงาน โดยมีระบบ กลไกและมาตรการในการส่งเสริม สนับสนุน กำกับดูแล ติดตาม และตรวจสอบ เพื่อการถ่วงดุลอำนาจ ในอันที่จะช่วยลดความเหลื่อมล้ำ และสร้างความเป็นธรรมทางสังคม โดยประชาชนทุกภาคส่วนจะต้องเข้ามามีส่วนร่วมในระบบ กลไกและกระบวนการทุกขั้นตอน ทำให้ระบบและกลไกของรัฐให้บริการประชาชนอย่างทั่วถึงเป็นธรรมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

๔. เสนอให้บรรจุในโครงสร้างรัฐธรรมนูญภาคที่ ๒ หมวดที่ ๒ แนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ

แบบเสนอความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการยกร่างรัฐธรรมนูญ
ของคณะกรรมาธิการ ปฏิรูปค่านิยม ศิลปะ วัฒนธรรม จริยธรรม และการศาสนา สภาปฏิรูปแห่งชาติ

*****

2. ประเด็นที่เสนอให้บรรจุในร่างรัฐธรรมนูญ (แบบฟอร์มละ ๑ ประเด็น)

รัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องส่งเสริมและสนับสนุนการเปิดพื้นที่ทางกายภาพและพื้นที่สื่อทุกรูปแบบ สำหรับกิจกรรมด้านศิลปะ วัฒนธรรม โดยสนับสนุนงบประมาณและการจัดการที่จำเป็น ภายใต้การมีส่วนร่วมและการจัดการของภาคประชาชน เพื่อสร้างดุลยภาพระหว่างภาครัฐ (ราชการ) ภาคเอกชน (ธุรกิจ) และภาคประชาชน (สังคม)

๒. คำอธิบายประกอบประเด็นที่นำเสนอในข้อ ๑

พื้นที่ทางกายภาพ หมายถึง อาณาบริเวณหรือพื้นที่สาธารณะที่บุคคลหรือกลุ่มบุคคลในชุมชนท้องถิ่น สามารถเข้าถึง ออกแบบและนำไปใช้เป็นที่สำหรับการแสดงออกซึ่งศิลปะ วัฒนธรรมหลากหลายรูปแบบ และ/หรือเป็นที่สำหรับการเรียนรู้ สร้างเสริมและบ่มเพาะคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมอันพึงประสงค์ ทั้งนี้จะต้องส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากหอประชุม สโมสร ลาน เวทีที่มีอยู่แล้ว โดยเฉพาะพื้นที่ของหน่วยงานราชการและสถานศึกษา รวมถึงสนับสนุนการสร้างศูนย์ศิลปะ วัฒนธรรมทั้งระดับชาติและท้องถิ่น พิพิธภัณฑ์ แหล่งเรียนรู้ที่มีชีวิต หอประวัติ ภูมิบ้านภูมิเมืองท้องถิ่น ศูนย์การเรียนรู้และบ่มเพาะคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม

ส่วน พื้นที่สื่อ หมายถึง อาณาบริเวณของสื่อทุกประเภททั้งสื่อระดับชาติและสื่อท้องถิ่น ทั้งสื่อมวลชน สื่อพื้นบ้าน และสื่อใหม่ ฯลฯ ที่จัดสรรให้กับการผลิตและเผยแพร่การแสดงทางศิลปะ วัฒนธรรม การเรียนรู้ สร้างเสริมและบ่มเพาะคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมอันพึงประสงค์ ซึ่งคลื่นความถี่ที่ใช้ในการส่งวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์และโทรคมนาคม นั้นเป็นทรัพยากรสื่อสารของชาติ บุคคลจึงควรได้ใช้ประโยชน์อย่างเท่าเทียมกัน

พื้นที่ดังกล่าวนี้จะต้องได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากภาครัฐ ภายใต้การมีส่วนร่วมและการบริหารจัดการของทุกภาคส่วนอย่างมีคุณภาพ

๓. หลักการและเหตุผลที่เสนอ (กรณาระบุให้เชื่อมโยงกับมาตรา ๒๗ ของรัฐธรรมนูญ)

สังคมไทยทั้งในระดับประเทศ ท้องถิ่น และชุมชน มีรากเหง้า ภูมิปัญญา ศิลปะ วัฒนธรรมที่สืบทอดกันมาหลายชั่วอายุคน แต่นับวันสิ่งเหล่านี้กลับเลือนหายและถูกคุกคามด้วยการครอบงำทางวัฒนธรรมที่แฝงมากับแบบแผนการดำเนินชีวิต จึงจำเป็นที่จะต้องเปิดพื้นที่ทุกรูปแบบอย่างกว้างขวางและหลากหลาย ภายใต้การออกแบบและบริหารจัดการโดยทุกภาคส่วน โดยเฉพาะอย่างยิ่งภาคประชาชนในแต่ละชุมชนท้องถิ่นจะต้องเข้ามามีส่วนร่วมอย่างแข็งขัน เพื่อให้ทุกคนสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากพื้นที่ได้อย่างอิสระและเท่าเทียม ทั้งนี้ รัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องอุดหนุนงบประมาณ ส่งเสริมและสนับสนุนให้ภาคประชาชนมีความเข้มแข็ง ลดความเหลื่อมล้ำ และสร้างความเป็นธรรมทางสังคมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ทำให้ระบบและกลไกของรัฐให้บริการประชาชนอย่างทั่วถึงเป็นธรรม อันนำไปสู่การปกป้องฟื้นฟู อนุรักษ์ สืบสาน เผยแพร่ พัฒนา ศิลปะ วัฒนธรรม ทั้งในระดับชาติ ระดับท้องถิ่น และชุมชนอย่างแท้จริง

๔. เสนอให้บรรจุในโครงสร้างรัฐธรรมนูญภาคที่ ๒ หมวดที่ ๒ แนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ

แบบเสนอความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการยกร่างรัฐธรรมนูญ
ของคณะกรรมการ ปฏิรูปค่านิยม ศิลปะ วัฒนธรรม จริยธรรม และการศาสนา สภาปฏิรูปแห่งชาติ

*****

3. ประเด็นที่เสนอให้บรรจุในร่างรัฐธรรมนูญ (แบบฟอร์มละ ๑ ประเด็น)

รัฐต้องจัดตั้งให้มีกองทุนส่งเสริมศิลปะ วัฒนธรรม เป็นกองทุนภาคประชาสังคม ภายใต้การมีส่วนร่วมและจัดการของภาคประชาชน

๒. คำอธิบายประกอบประเด็นที่นำเสนอในข้อ ๑

กองทุนส่งเสริมศิลปะ วัฒนธรรม บริหารงานโดยองค์กรด้านศิลปะ วัฒนธรรม ซึ่งเป็นองค์กรภาคประชาสังคม สามารถกำหนดนโยบายภาคประชาชน เพื่อเสริมช่วยงานของรัฐอย่างเข้าถึงประชาชนทั้งทางจิตใจและกายภาพ การเป็นอิสระจากหน่วยงานของรัฐจะทำให้การดำเนินงานทำได้ต่อเนื่องและยั่งยืน รวมทั้งสามารถนำผลผลิตมาเป็นทุนและพลังในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจตามแบบอย่างนานาชาติ เป็นทุนเพื่อการทำงานอย่างคุ่มาน หนุนเสริมและสร้างดุลยภาพงานของภาครัฐและภาคธุรกิจเอกชนที่มีอยู่ โดยจะบูรณาการกับแผนแม่บทระดับชาติ และองค์กรสมัชชาศิลปะและวัฒนธรรมระดับชาติ เพื่อพัฒนาประชาชนผู้สร้าง ผู้เสพ และผู้สนับสนุนการเปิดพื้นที่เพื่อการสร้างสรรค์งานด้านศิลปะ วัฒนธรรม ภายใต้การมีส่วนร่วมและการจัดการของภาคประชาชน

๓. หลักการและเหตุผลที่เสนอ (กรณาระบุให้เชื่อมโยงกับมาตรา ๒๗ ของรัฐธรรมนูญ)

สภาพการณ์ของโลกสมัยใหม่ที่ไร้พรมแดนเต็มไปด้วยการพัฒนาทางวัตถุและเทคโนโลยีจนการพัฒนาทางจิตใจตามไม่ทันทำให้เกิดการครอบงำกันได้ง่าย ทั้งในด้านศิลปะ วัฒนธรรม ดังนั้น จึงมีความจำเป็นที่จะต้องเพิ่มพลังภาคประชาชนให้มีความเข้มแข็งและยั่งยืน เพื่อเสริมพลังช่วยหน่วยงานที่มีอยู่ หรือยังขาดอยู่ อันจะนำไปสู่การปกป้อง พื้นฟู อนุรักษ์ เผยแพร่ สืบสานและพัฒนา ยกระดับงานด้านศิลปะ วัฒนธรรม ทั้งในระดับชาติ ระดับท้องถิ่น และชุมชน ในรูปแบบที่หลากหลาย เพื่อลดความเหลื่อมล้ำ สร้างความเป็นธรรม อันจะนำไปสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืนในสังคมต่อไป

๔. เสนอให้บรรจุในโครงสร้างรัฐธรรมนูญภาคที่ ๒ หมวดที่ ๒ แนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ

แบบเสนอความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการยกย่องรัฐธรรมนูญ
ของคณะกรรมการ ปฏิรูปค่านิยม ศิลปะ วัฒนธรรม จริยธรรม และการศาสนา สภาปฏิรูปแห่งชาติ

*****

4. ประเด็นที่เสนอให้บรรจุในร่างรัฐธรรมนูญ (แบบฟอร์มละ ๑ ประเด็น)

บุคคลย่อมมีสิทธิเสรีภาพในการเรียนรู้และเข้าถึงศิลปะ วัฒนธรรม ค่านิยม และจริยธรรม อย่างเท่าเทียมกัน

๒. คำอธิบายประกอบประเด็นที่นำเสนอในข้อ ๑

ประชาชนในสังคมไทยมีหลากหลายเผ่าพันธุ์ มีความแตกต่างกันทั้งทางสถานะทางสังคม และสถานะทางเศรษฐกิจ ทั้งยังอยู่ในท้องถิ่นที่มีความแตกต่างกัน ทั้งใกล้และไกลจากศูนย์กลางการบริหารงานราชการส่วนกลางและส่วนภูมิภาค บางคนไม่มีโอกาสได้รู้ด้วยซ้ำไปว่าเขามีสิทธิเสรีภาพที่จะเข้าถึงและเรียนรู้ในเรื่องใดได้บ้าง ไม่รู้ด้วยว่าสิทธิเสรีภาพเหล่านั้นจะช่วยให้ชีวิตของเขาดีขึ้นหรือไม่อย่างไร ทั้งที่แท้จริงแล้ว การเรียนรู้และเข้าถึงศิลปะ วัฒนธรรม ค่านิยม และจริยธรรม จะทำให้บุคคลได้รับการยกระดับทางจิตใจ ในคราวเผชิญปัญหา ก็ได้รับการเยียวยาจิตใจ โดยศิลปะ วัฒนธรรม หลักจริยธรรม และค่านิยมที่ดีงาม จำเพาะงานศิลปะ วัฒนธรรมนั้น อาจเยียวยาได้ทั้งในกระบวนการที่เป็นผู้สร้าง และกระบวนการที่เป็นผู้เสพ ทำให้บุคคลสามารถใช้ชีวิตได้อย่างมีหลักคิดในชีวิต มีความสุข อิ่มเอมใจ และมีสัมพันธภาพที่ดีกับคนรอบข้าง อันจะนำไปสู่ความสุขของสังคมโดยรวม

๓. หลักการและเหตุผลที่เสนอ (กรณาระบุให้เชื่อมโยงกับมาตรา ๒๗ ของรัฐธรรมนูญ)

ปัจจุบัน ประชาชนมีความขัดแย้งกันง่าย เพียงแค่คิดไม่ตรงกัน ไม่ยอมรับซึ่งกันและกัน การให้สิทธิ เสรีภาพในการเรียนรู้และเข้าถึงศิลปะ วัฒนธรรม ค่านิยม จริยธรรมอย่างเท่าเทียมกัน จะเป็นการสร้างหลักประกันด้านสิทธิ เสรีภาพให้โอกาสในความมีตัวตนให้กับประชาชนทุกคน ในด้านค่านิยม จริยธรรม บุคคลมีสิทธิ เสรีภาพในการเรียนรู้และเข้าถึงค่านิยม จริยธรรมของสังคมได้ อย่างหลากหลาย ซึ่งจะช่วยให้มีทัศนคติต่อสังคมที่ดีขึ้น ใจกว้าง พร้อมดูแลคนรอบข้าง มีจิตอาสา อันจะทำให้สังคมเต็มไปด้วยบุคคลคุณภาพ ส่วนงานด้านศิลปะ วัฒนธรรม ประชาชนย่อมมีสิทธิ เสรีภาพในการเรียนรู้และเข้าถึงทั้งผู้สร้างสรรค์งานศิลปะ วัฒนธรรมและผู้เสพงานศิลปะ วัฒนธรรม งานศิลปะ วัฒนธรรม จะช่วยทำให้มนุษย์รักโลก รักสังคม รักคนอื่น เข้าใจสุนทรียภาพของชีวิต เข้าใจมนุษย์ และมีความรักเผื่อแผ่แก่คนรอบข้าง ทำให้สังคมงดงาม ร่มเย็นเป็นสุข โดยทั้งหมด อาจผ่านระบบการศึกษา ระบบการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ และระบบการส่งเสริม สนับสนุนให้มีการเรียนรู้และเข้าถึงทุกรูปแบบ นับเป็นการลดความเหลื่อมล้ำ สร้างความเป็นธรรมแก่บุคคลทุกหมู่เหล่าเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน

๔. เสนอให้บรรจุในโครงร่างรัฐธรรมนูญภาคที่ ๑ หมวดที่ ๒ ประชาชน ส่วนที่ ๒ สิทธิ เสรีภาพของพลเมือง

บัญชีสรุปประเด็นความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการยกร่างรัฐธรรมนูญ
ของคณะกรรมการการปฏิรูปค่านิยม ศิลปะ วัฒนธรรม จริยธรรม และการศาสนา สภากฎบัตรแห่งชาติ

ที่	ประเด็น	หมายเหตุ
๑.	ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง และเจ้าหน้าที่ของรัฐ ต้องซื่อสัตย์สุจริต มีคุณธรรม จริยธรรม เป็นตัวอย่างที่ดี ไม่ใช่ตำแหน่งหน้าที่แสวงหาผลประโยชน์ส่วนตัว ต้องคำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนรวมของประเทศ โดยรัฐต้องมีมาตรการและกลไกเพื่อส่งเสริม กำกับ และลงโทษ	เสนอให้บรรจุใน โครงสร้างรัฐธรรมนูญ ภาคที่ ๒ หมวดที่ ๑ ระบบผู้แทนที่ดี และ ผู้นำการเมืองที่ดี และ หมวดที่ ๑ ภาคที่ ๔
๒.	ประชาชนสามารถตรวจสอบการกระทำของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง และเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ผิดหรือขัดต่อคุณธรรม จริยธรรม	เสนอให้บรรจุในโครงสร้าง รัฐธรรมนูญ ภาคที่ ๑ หมวดที่ ๒ ส่วนที่ ๕ ภาค ประชาชนมีส่วนร่วมใน การตรวจสอบ
๓.	รัฐต้องส่งเสริมการเรียนรู้ค่านิยม คุณธรรม จริยธรรม จากการนำมาปฏิบัติในชีวิตจริง และจัดให้มีการศึกษาด้านศีลธรรม คุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ ทั้งในระบบตั้งแต่ ชั้นเด็กเล็กไปจนถึงมัธยมศึกษา และนอกระบบ ด้วยศูนย์การเรียนรู้และสื่อส่งเสริม	เสนอให้บรรจุใน โครงสร้างรัฐธรรมนูญภาค ที่ ๒ หมวดที่ ๒ นโยบายแห่งรัฐ
๔.	รัฐต้องมีหน้าที่ส่งเสริมประชาชนในชาติให้มีค่านิยมที่พึงประสงค์ ยกย่องผู้ประพฤติดี รังเกียจผู้ประพฤติชั่ว มีศีลธรรม ซื่อสัตย์สุจริต มีความพอเพียง รักความเป็นธรรม มีความเสียสละ มีจิตสาธารณะ คำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนรวมของประเทศชาติมากกว่าส่วนตน	เสนอให้บรรจุใน โครงสร้างรัฐธรรมนูญภาค ที่ ๒ หมวดที่ ๒ แนวนโยบายพื้นฐานแห่ง รัฐ
๕.	รัฐมีหน้าที่สนับสนุนการผลิตและจัดสรรเวลาในการเผยแพร่สื่อ ในการสร้างจิตสำนึกให้ประชาชนมีคุณธรรม จริยธรรม อย่างน้อย ๑ ชั่วโมงต่อ ๑ สัปดาห์	เสนอให้บรรจุใน โครงสร้างรัฐธรรมนูญภาค ที่ ๒ หมวดที่ ๒ แนวนโยบายแห่งรัฐ

หมายเหตุ โปรดระบุว่าสมควรบรรจุในโครงสร้างรัฐธรรมนูญภาคที่..... หมวดที่ ..... ส่วนที่ .....

.....

แบบเสนอความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการยกร่างรัฐธรรมนูญ
ของคณะกรรมการการปฏิรูปค่านิยม ศิลปะ วัฒนธรรม จริยธรรม และการศาสนา สภาปฏิรูปแห่งชาติ

*****

๑. ประเด็นที่เสนอให้บรรจุในร่างรัฐธรรมนูญ (แบบฟอร์มละ ๑ ประเด็น)

ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง และเจ้าหน้าที่ของรัฐ ต้องซื่อสัตย์สุจริต มีคุณธรรม จริยธรรม เป็นตัวอย่างที่ดี ไม่ใช่ตำแหน่งหน้าที่แสวงหาผลประโยชน์ส่วนตัว ต้องคำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนรวมของประเทศ โดยรัฐต้องมีมาตรการและกลไกเพื่อส่งเสริม กำกับ และลงโทษ

๒. คำอธิบายประกอบประเด็นที่นำเสนอในข้อ ๑ (หมายเหตุ : ไม่ควรเกิน ๑๐ บรรทัด, มีความกระชับ, เข้าใจง่าย)

เพื่อส่งเสริมให้เกิดกลไกและรูปธรรมในการส่งเสริม สนับสนุน ติดตาม ตรวจสอบ และการประเมินคุณธรรม จริยธรรมที่พึงประสงค์อย่างมีส่วนร่วมในทุกองค์กรทุกระดับ ทั้งนักการเมือง รัฐ เอกชน รัฐวิสาหกิจ รวมทั้งให้ทุกองค์กรนำเรื่องตัวชี้วัดด้านคุณธรรม จริยธรรมที่พึงประสงค์ มาเป็นตัวชี้วัดในการประเมินผลการดำเนินงานประจำปีของบุคลากรทุกระดับด้วย

๓. หลักการและเหตุผลที่เสนอ (กรุณาระบุให้เชื่อมโยงกับมาตรา ๒๗ ของรัฐธรรมนูญ)

ประเทศชาติจะมีความมั่นคง ประชาชนอยู่เย็นเป็นสุข การมีคุณธรรม จริยธรรมที่พึงประสงค์ของประชาชนในชาติต้องมีบทบาทและมีส่วนร่วมในทุกระดับทุกภาคส่วน การมีแผนและยุทธศาสตร์ระดับชาติอย่างต่อเนื่อง จะเป็นระบบและกลไกที่เป็นรูปธรรมในการสร้างสังคมเป็นธรรม ขจัดความเหลื่อมล้ำเพื่อการพัฒนาไปสู่ความยั่งยืน

๔. เสนอให้บรรจุในโครงร่างรัฐธรรมนูญภาคที่ ๒ หมวดที่ ๑ ระบบผู้แทนที่ดี และผู้นำการเมืองที่ดี และหมวดที่ ๑ ภาคที่ ๔

แบบเสนอความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการยกร่างรัฐธรรมนูญ
ของคณะกรรมการปฏิรูปค่านิยม ศิลปะ วัฒนธรรม จริยธรรม และการศึกษา สถาปนาปฏิรูปแห่งชาติ

*****

๑. ประเด็นที่เสนอให้บรรจุในร่างรัฐธรรมนูญ (แบบฟอร์มละ ๑ ประเด็น)

ประชาชนสามารถตรวจสอบการกระทำของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง และเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ผิดหรือขัดต่อคุณธรรม จริยธรรม

๒. คำอธิบายประกอบประเด็นที่นำเสนอในข้อ ๑ (หมายเหตุ : ไม่ควรเกิน ๑๐ บรรทัด, มีความกระชับ, เข้าใจง่าย)

ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง และเจ้าหน้าที่ของรัฐ ต้องเป็นตัวอย่างด้านคุณธรรม จริยธรรมของประชาชนทั้งประเทศ เมื่อมีการกระทำผิดประชาชนย่อมสามารถตรวจสอบความประพฤติ ตามหลักการของระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

๓. หลักการและเหตุผลที่เสนอ(กรณาระบุให้เชื่อมโยงกับมาตรา ๒๗ ของรัฐธรรมนูญ)

เพื่อสร้างกลไกตรวจสอบและการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการกำกับติดตามความประพฤติ และคุณธรรม จริยธรรม ของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง และเจ้าหน้าที่ของรัฐ

๔. เสนอให้บรรจุในโครงสร้างรัฐธรรมนูญภาคที่ ๑ หมวดที่ ๒ ส่วนที่ ๕ ภาคประชาชนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบ

**แบบเสนอความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการยกร่างรัฐธรรมนูญ
ของคณะกรรมการการปฏิรูปค่านิยม ศิลปะ วัฒนธรรม จริยธรรม และการศาสนา สภาปฏิรูปแห่งชาติ**

*****

๑. ประเด็นที่เสนอให้บรรจุในร่างรัฐธรรมนูญ (แบบฟอร์มละ ๑ ประเด็น)

รัฐต้องส่งเสริมการเรียนรู้ค่านิยม คุณธรรม จริยธรรม จากการนำมาปฏิบัติในชีวิตจริง และจัดให้มีการศึกษาด้านศีลธรรม คุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ ทั้งในระบบตั้งแต่ ชั้นเด็กเล็กไปจนถึงมัธยมศึกษา และนอกระบบ ด้วยศูนย์การเรียนรู้และสื่อส่งเสริม

๒. คำอธิบายประกอบประเด็นที่นำเสนอในข้อ ๑(หมายเหตุ : ไม่ควรเกิน ๑๐ บรรทัด, มีความกระชับ, เข้าใจง่าย)

ปัจจุบันคนจำนวนมากในสังคมไทยมีค่านิยมที่ผิด มักจะยกย่องให้ความสำคัญกับผู้มีเงินหรือคนรวย บางคนก็คิดว่า การทุจริตคอร์รัปชันไม่ผิดหรือไม่เป็นไรถ้าตนเองได้รับส่วนแบ่งหรือได้ประโยชน์ด้วย ผู้คนในสังคมขาดวินัย ขาดความรับผิดชอบต่อสังคม ขาดมารยาทที่ดี ไม่ค่อยกล่าวคำขอโทษ ขอบคุณ ขาดจริยธรรม คุณธรรม ศีลธรรม ฯลฯ

๓. หลักการและเหตุผลที่เสนอ(กรณาระบุให้เชื่อมโยงกับมาตรา ๒๗ ของรัฐธรรมนูญ)

๓.๑ เพื่อให้ความรู้และปลูกจิตสำนึกให้เยาวชนและประชาชนมีค่านิยมที่พึงประสงค์

๓.๒ เพื่อให้มีมาตรการและกลไกทางด้านกฎหมาย และการบังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัด ในการลงโทษผู้กระทำการทุจริตคอร์รัปชัน หรือประพฤติมิชอบ

๓.๓ เพื่อขจัดปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันให้หมดสิ้นไปจากประเทศไทย

๔. เสนอให้บรรจุในโครงสร้างรัฐธรรมนูญภาคที่ ๒ หมวดที่ ๒ นโยบายแห่งรัฐ

แบบเสนอความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการยกร่างรัฐธรรมนูญ
ของคณะกรรมการปฏิรูปค่านิยม ศิลปะ วัฒนธรรม จริยธรรม และการศาสนา สภาปฏิรูปแห่งชาติ

*****

๑. ประเด็นที่เสนอให้บรรจุในร่างรัฐธรรมนูญ (แบบฟอร์มละ ๑ ประเด็น)

รัฐต้องมีหน้าที่ส่งเสริมประชาชนในชาติให้มีค่านิยมที่พึงประสงค์ ยกย่องผู้ประพฤติดี
รังเกียจผู้ประพฤติชั่ว มีศีลธรรม ซื่อสัตย์สุจริต มีความพอเพียง รักความเป็นธรรม มีความเสียสละ มีจิต
สาธารณะ คำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมของประเทศชาติมากกว่าส่วนตน

๒. คำอธิบายประกอบประเด็นที่นำเสนอในข้อ ๑(หมายเหตุ : ไม่ควรเกิน ๑๐ บรรทัด,
มีความกระชับ, เข้าใจง่าย)

ส่งเสริมแนวคิดค่านิยมหลัก ให้ประชาชนในชาติมีค่านิยมที่พึงประสงค์ โดยเฉพาะการ
ปลูกฝังหล่อหลอมให้กับประชาชนตั้งแต่เด็ก เยาวชน รวมถึงครอบครัว ชุมชนท้องถิ่นในทุกๆระดับ เพื่อ
สร้างค่านิยมหลักให้เป็นอัตลักษณ์และคุณค่าของคนในชาติอย่างยั่งยืน โดยให้คำนึงถึงการใช้สื่อที่เหมาะสม
ในทุกๆระดับทั้งในการนำไปสร้างค่านิยม การหล่อหลอม กล่อมเกลา และผลกระทบที่เกิดขึ้น

ทั้งนี้รัฐต้องเสริมสร้างจิตสำนึกให้มีความภูมิใจที่เกิดมาเป็นคนไทย มีคุณธรรม จริยธรรม
เพื่อปรับเปลี่ยนทัศนคติให้มีค่านิยมที่พึงประสงค์ โดยมีการปลูกฝังค่านิยมที่พึงประสงค์ตั้งแต่เด็กจนถึง
ระดับอุดมศึกษา และเสริมสร้างการเรียนรู้นอกหลักสูตร นำไปสู่ภาคปฏิบัติ

๓. หลักการและเหตุผลที่เสนอ(กรณาระบุให้เชื่อมโยงกับมาตรา ๒๗ ของรัฐธรรมนูญ)

การมีคุณธรรม จริยธรรมที่พึงประสงค์ตั้งแต่เด็ก เยาวชน เป็นการสร้างค่านิยมหลัก
และอัตลักษณ์เพื่อสร้างบทบาทและส่วนร่วมในการสร้างค่านิยม คุณธรรม จริยธรรมที่พึงประสงค์ในทุก
ระดับทุกภาคส่วน และจะเป็นระบบและกลไกที่เป็นรูปธรรมในการสร้างสังคมเป็นธรรม ขจัดความเหลื่อม
ล้ำเพื่อการพัฒนาไปสู่ความยั่งยืน

๔. เสนอให้บรรจุในโครงสร้างรัฐธรรมนูญภาคที่ ๒ หมวดที่ ๒ แนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ..

แบบเสนอความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการยกร่างรัฐธรรมนูญ
ของคณะกรรมการปฏิรูปค่านิยม ศิลปะ วัฒนธรรม จริยธรรม และการศาสนา สภาปฏิรูปแห่งชาติ

*****

๑. ประเด็นที่เสนอให้บรรจุในร่างรัฐธรรมนูญ (แบบฟอร์มละ ๑ ประเด็น)

รัฐมีหน้าที่สนับสนุนการผลิตและจัดสรรเวลาในการเผยแพร่สื่อในการสร้างจิตสำนึกให้ประชาชนมีคุณธรรม จริยธรรม อย่างน้อย ๑ ชั่วโมงต่อ ๑ สัปดาห์

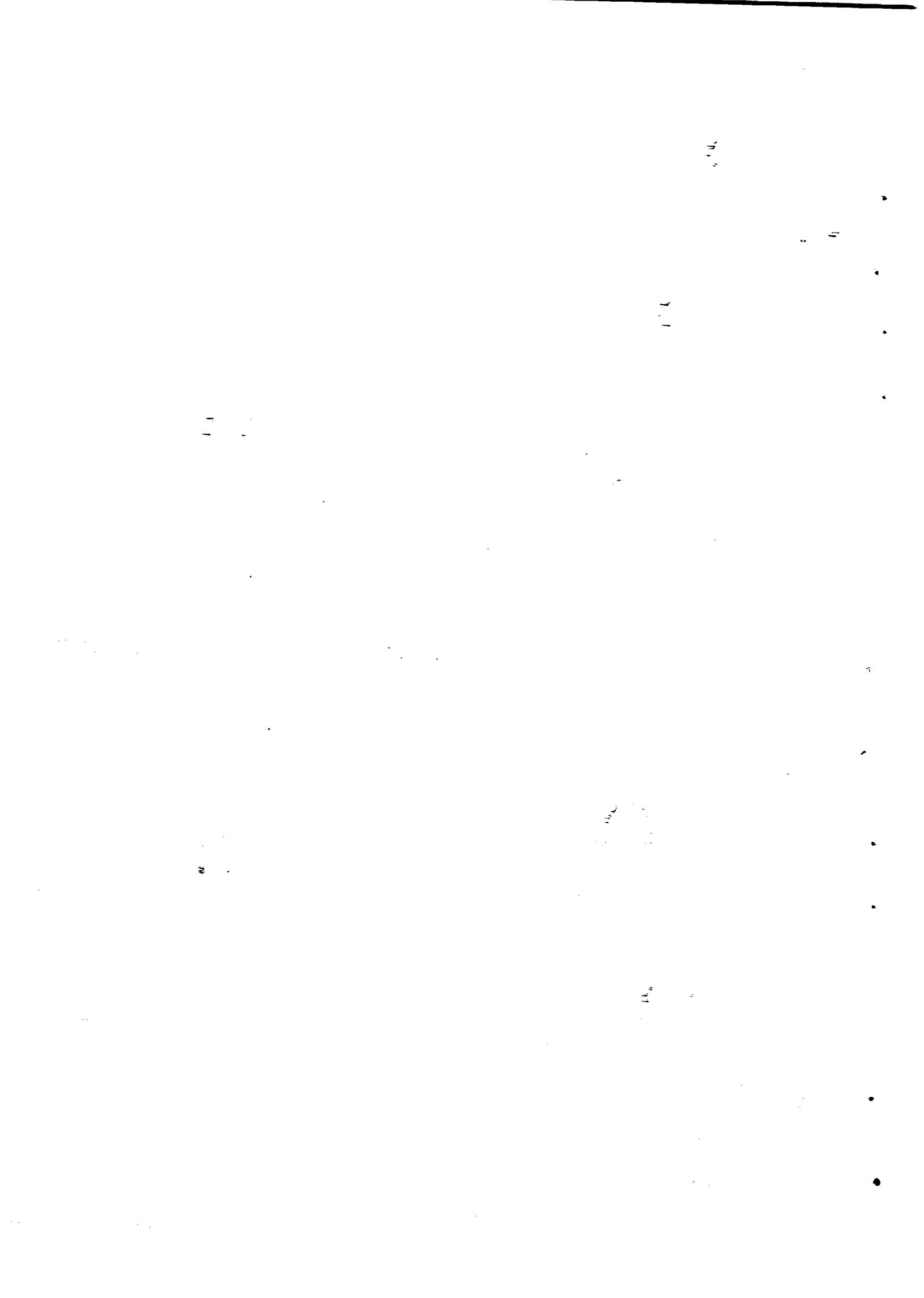
๒. คำอธิบายประกอบประเด็นที่นำเสนอในข้อ ๑(หมายเหตุ : ไม่ควรเกิน ๑๐ บรรทัด, มีความกระชับ, เข้าใจง่าย)

ในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม สื่อมวลชนมีบทบาทอย่างสูง เพราะช่วยกระตุ้นความคิด และกล่อมเกลาจิตใจคนในสังคม ให้รู้จักถูกรู้จักผิด อะไรที่สังคมยอมรับและไม่ยอมรับ สื่อจึงช่วยสร้างบรรทัดฐานทางสังคมและกำหนดทิศทางของค่านิยมในสังคม ซึ่งเวลาที่ใช้ในการเผยแพร่สื่อในปัจจุบันมีราคาแพง รัฐจึงต้องช่วยสนับสนุนด้วยการจัดให้มีเวลาเฉพาะสำหรับการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม

๓. หลักการและเหตุผลที่เสนอ(กรณาระบุให้เชื่อมโยงกับมาตรา ๒๗ ของรัฐธรรมนูญ)

เพื่อเป็นกลไกในการส่งเสริมค่านิยม และคุณธรรมจริยธรรม ของคนในสังคม โดยใช้สื่อเป็นเครื่องมือ

๔. เสนอให้บรรจุในโครงร่างรัฐธรรมนูญภาคที่ ๒ หมวดที่ ๒ แนวนโยบายแห่งรัฐ

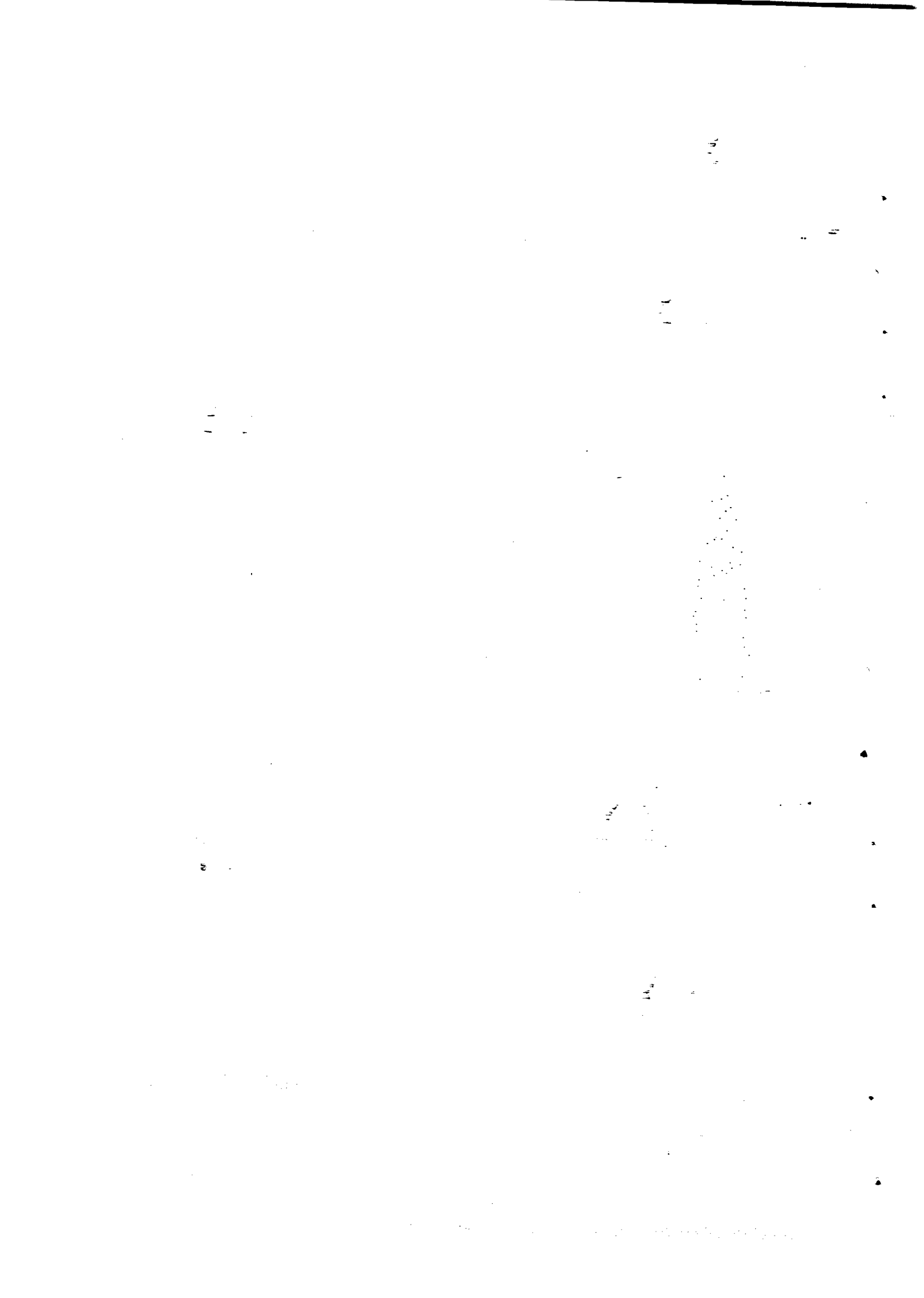

บัญชีสรุปประเด็นความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการยกร่างรัฐธรรมนูญ

ของคณะกรรมการปฏิรูปค่านิยม ศิลปะ วัฒนธรรม จริยธรรมและการศาสนา สภาปฏิรูปแห่งชาติ

ที่	ประเด็น	หมายเหตุ
๑.	รัฐต้องใช้ศาสนาสร้างกระบวนการสามัคคีปรองดอง ส่งเสริมให้สื่อทุกชนิด (media) นำหลักธรรมในศาสนา มาเชื่อมโยงสังคมให้เกิดความเข้าใจกัน มีเมตตากรุณาต่อกัน รู้จักเกรงใจภัย และคุ้มครองการเสนอข่าวสารด้านศาสนาให้ปลอดจากประทุษวาจา (Hate Speech) ผ่านสื่อทุกชนิด เพื่อเสริมสร้างความสามัคคีปรองดองระหว่างผู้ศรัทธาในศาสนาและความเชื่อที่ต่างกัน	เสนอให้บรรจุในโครงร่างรัฐธรรมนูญ ภาคที่ ๑ หมวดที่ ๒ ส่วนที่ ๑ และภาคที่ ๔ หมวดที่ ๑, ๒
	รัฐต้องใช้ศาสนาสร้างการปกครองที่เป็นธรรม ขจัดความทุจริตประพฤติมิชอบ โดยนำหลักศาสนามาเป็นกลไกสำคัญ ควบคุมการสร้างสรรคสังคมที่มีธรรมาภิบาล และสร้างระบบการตรวจสอบที่มีประสิทธิภาพ	เสนอให้บรรจุในโครงร่างรัฐธรรมนูญ ภาคที่ ๒ หมวดที่ ๒
๓.	รัฐต้องส่งเสริม สนับสนุนและเผยแพร่การประยุกต์ศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี และศาสนบัญญัติอันดีงามเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มแก่ผลิตภัณฑ์และบริการ นำไปสู่การสร้างนวัตกรรมและทรัพย์สินทางปัญญา	เสนอให้บรรจุในโครงร่างรัฐธรรมนูญ ภาคที่ ๑ หมวดที่ ๒ ส่วนที่ ๑ และภาคที่ ๔ หมวดที่ ๑, ๒
๔.	รัฐต้องให้การส่งเสริมและสนับสนุนด้านการศึกษาขั้นพื้นฐานทางศาสนาและด้านการบริการในการปฏิบัติตามพิธีกรรมทางศาสนา รวมถึงสิทธิในการเป็นนักบวชตามศาสนา เพื่อให้ศาสนิกชนในศาสนาต่าง ๆ เกิดความเข้าใจอันดีระหว่างกัน	เสนอให้บรรจุในโครงร่างรัฐธรรมนูญ ภาคที่ ๑ หมวดที่ ๒ ส่วนที่ ๒ และส่วนที่ ๓

แบบเสนอความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการยกร่างรัฐธรรมนูญ
ของคณะกรรมการการปฏิรูปค่านิยม ศิลปะ วัฒนธรรม จริยธรรมและการศาสนา สถาปนาปฏิรูปแห่งชาติ

*****

๑. ประเด็นที่เสนอให้บรรจุในร่างรัฐธรรมนูญ (แบบฟอร์มละ ๑ ประเด็น)

รัฐต้องใช้ศาสนาสร้างกระบวนการสามัคคีปรองดอง ส่งเสริมให้สื่อทุกชนิด (media) นำหลักธรรมในศาสนา มาเชื่อมร้อยสังคมให้เกิดความเข้าใจกัน มีเมตตากรุณาต่อกัน รู้จักการให้อภัย และคุ้มครองการเสนอข่าวสารด้านศาสนาให้ปลอดจากประทุษวาจา (Hate Speech) ผ่านสื่อทุกชนิด เพื่อเสริมสร้างความสามัคคีปรองดองระหว่างผู้ศรัทธาในศาสนาและความเชื่อที่ต่างกัน

๒. คำอธิบายประกอบประเด็นที่นำเสนอในข้อ ๑ (หมายเหตุ: ไม่ควรเกิน ๑๐ บรรทัด, มีความกระชับ, เข้าใจง่าย)

ส่งเสริมให้บุคลากรทางศาสนา นำหลักธรรมคำสอน และหลักปฏิบัติทางศาสนา มาใช้สร้างความสมานฉันท์ในหมู่ประชาชน หลักธรรมดังกล่าวเช่น อริยสัจ ๔ มัชฌิมาปฏิปทา พรหมวิหาร ๔ และ หิริโอตตัปปะ ฯลฯ จะต้องได้รับการต่อยอดแก่ภาคประชาชนเพื่อสร้างบรรยากาศและปฏิสัมพันธ์ที่สร้างสรรค์ กลมเกลียวระหว่างฝ่ายต่างๆ ส่งเสริม สนับสนุนการเปิดพื้นที่สาธารณะเพื่อการแลกเปลี่ยนความรู้ และการมีส่วนร่วมในการประกอบกิจกรรมทางศาสนาตลอดจนวัฒนธรรมประเพณี เพื่อสร้างบรรยากาศความสามัคคีปรองดอง

การสื่อสารศาสนาต้องเป็นไปอย่างระมัดระวังและรอบด้าน สื่อต้องเปิดพื้นที่สาธารณะแห่งการสร้างสรรค์ เชิงสังคมอุดมศาสนาปัญญา ถอดรื้ออคติต่อผู้ต่างความเชื่อ ประกอบการสร้างวาทกรรมด้านบวกแห่งความเห็นอกเห็นใจ การอดทนต่อความแตกต่าง ความเมตตากรุณา การให้อภัยต่อกัน

ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างศาสนา เพื่อยกระดับคุณธรรมในสังคมไทยอย่างได้ผล ส่งเสริมการเรียนการสอนหลักธรรมในศาสนาต่าง ๆ ทุกระดับ ในระดับอุดมศึกษาต้องได้รับการสนับสนุนให้เป็นเป็นแหล่งศิลปวิทยาการและการวิจัยทางศาสนาทั้งระดับชาติและนานาชาติ ให้ความสำคัญกับวิชาศาสนาเปรียบเทียบ เพื่อความรู้ความเข้าใจอันดีต่อกัน

ศาสนาเป็นดั่งแก่นแกนของต้นไม้แห่งสังคมไทย การล่วงล้ำก้ำเกินจนถึงระดับของการกล่าวร้ายทำลายกันย่อมสิ้นสะเทือนและกัดเซาะความแข็งแกร่งของต้นไม้ นั้น จนไม่อาจให้ร่มเงาเป็นที่พึ่งแห่งมหาชน ข่าวสารตลอดจนเรื่องราวทางศาสนาต้องได้รับการคุ้มครองจากการกล่าวร้ายทำลายกันที่เรียกว่า ประทุษวาจา (Hate Speech) อันเป็นเหตุแห่งความแตกแยก โดยเฉพาะอย่างยิ่งประทุษวาจาที่ปรากฏในสื่อเครือข่ายสังคมออนไลน์ (Online Social Network)

การสื่อสารด้วยอารมณ์ที่แฝงด้วยอคติ ปราศจากการตรวจสอบอย่างถี่ถ้วน บางครั้งด้วยภาษาที่ดูหมิ่นเหยียดหยามศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ ถือได้ว่าเป็นธรรมต่อผู้ตกเป็นข่าว ในระดับสังคมสร้างความแตกแยกและไม่สร้างสรรค์ จึงต้องคุ้มครองการนำเสนอข่าวสารประเภทนี้ผ่านสื่อทุกชนิด

ประทุษวาจา หรือวาจาที่สร้างความเกลียดชัง อาจเป็นเหตุโน้มน้าวใจให้ผู้อื่นกระทำความผิดทางอาญาอันเนื่องมาจากความเกลียดชัง ซึ่งยังไม่มีความหมายบัญญัติอย่างชัดเจนเกี่ยวกับความผิดนี้จึงสมควรหาแนวทางสร้างภูมิคุ้มกันแก่บุคคลและแก่สังคม

๓. หลักการและเหตุผลที่เสนอ (กรณาระบุให้เชื่อมโยงกับมาตรา ๒๗ ของรัฐธรรมนูญ)

สังคมไทยปัจจุบันเต็มไปด้วยการแก่งแย่งชิงดีชิงเด่น ขาดความเกื้อกูลเห็นอกเห็นใจผู้อื่น แยกกลุ่ม แยกฝ่าย เข้าใจหลักธรรมที่ผิวเผินและพร้อมจะไหลไปตามกระแส บรรยากาศเช่นนี้ทำให้คนคิดหักล้างทำลายกัน และคิดแต่ประโยชน์ตนมากกว่าประโยชน์สังคมในภาพรวม

หลายทศวรรษที่ผ่านมา ข่าวสารทางศาสนาในสังคมไทยเต็มไปด้วยภาพเชิงลบในขณะที่ภาพเชิงสร้างสรรค์มีเพียงเล็กน้อย ทำให้ศรัทธาอันสะท้อน บุคลากรทางศาสนาขาดกำลังใจ รู้สึกว่าตนไม่ได้รับความเป็นธรรม และตั้งข้อสงสัยในพลังของตนในการจะสร้างสิ่งดีงามแก่ประเทศชาติ

ในเครือข่ายสังคมออนไลน์หลายเว็บไซต์สร้างความแตกแยก ถึงเวลาแล้วที่ทุกฝ่ายจะมองไปข้างหน้าที่มีเป้าหมายเดียวกันคือสังคมอุดมธรรม สร้างความกลมกลืนด้วยการแสวงจุดร่วม สงวนจุดต่าง

๔. เสนอให้บรรจุในโครงสร้างรัฐธรรมนูญภาคที่ ๑ หมวดที่ ๒ ส่วนที่ ๑ และ ภาคที่ ๔ หมวดที่ ๑,๒

แบบเสนอความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการยกร่างรัฐธรรมนูญ
ของคณะกรรมการปฏิรูปค่านิยม ศิลปะ วัฒนธรรม จริยธรรมและการศาสนา สถาปนาปฏิรูปแห่งชาติ

*****

๑. ประเด็นที่เสนอให้บรรจุในร่างรัฐธรรมนูญ (แบบฟอร์มละ ๑ ประเด็น)

รัฐต้องใช้ศาสนาสร้างการปกครองที่เป็นธรรม จัดความทุจริตประพฤติมิชอบ โดยนำหลักศาสนามาเป็น
กลไกสำคัญ ควบคุมการสร้างสรรค์สังคมที่มีธรรมาภิบาล และสร้างระบบการตรวจสอบที่มีประสิทธิภาพ

๒. คำอธิบายประกอบประเด็นที่นำเสนอในข้อ ๑ (หมายเหตุ: ไม่ควรเกิน ๑๐ บรรทัด, มีความกระชับ,
เข้าใจง่าย)

ศาสนาคือสิ่งที่ผูกติดกับจิตวิญญาณของมนุษย์ให้ตั้งมั่นในความดีมีความละอายต่อบาป หากชาติมี
ศาสนาเป็นฐานอันแข็งแกร่งย่อมสามารถสร้างระบบคุณธรรม ล้างคอร์รัปชันที่มีต้นตอคือการผิดศีลผิดธรรม

ตัวอย่างเช่น พุทธศาสนาเป็นศาสนาหลักของชาติ ในทางปฏิบัติจึงต้องส่งเสริมระบบ บ้าน วัด โรงเรียน
(บวร) หรืออิสลามใช้ระบบ บ้าน โรงเรียน มัสยิด (บรม) ในมิติของ “บ้าน” จัดโครงการหมู่บ้านศีล 5 ติดป้าย
ประกาศยกย่องในระดับครอบครัว “ครอบครัว ศีล 5” และ ระดับหมู่บ้าน “หมู่บ้าน ศีล 5” ในมิติของ
วัดหรือมัสยิด ให้เป็นแหล่งข้อมูลธรรมะ หลักปฏิบัติ และกิจกรรมทางศาสนา เช่น สวดมนต์ ฟังสมาธิ รักษา
ความสะอาดทั้งกายวาจาใจ ในมิติของโรงเรียน ให้โรงเรียนเป็นฐานกลางที่ประสานระหว่างวัดหรือมัสยิดกับ
บ้าน จัดสรรงบประมาณสร้าง “ครูศาสนา” ที่มีคุณภาพ ทั้งนี้ให้รัฐส่งเสริมสร้างสรรค์เสริมความรู้ ความ
เข้าใจ และศรัทธา เพื่อให้พระศาสนาเป็นที่พึ่งของมหาชนอย่างแท้จริง

๓. หลักการและเหตุผลที่เสนอ (กรณาระบุให้เชื่อมโยงกับมาตรา ๒๗ ของรัฐธรรมนูญ)

ปัญหาคอร์รัปชันไม่สามารถหายไปจากสังคมไทยได้ ตราบใดที่คนไทยยังห่างไกลจากศาสนา การไปปิด
มดเท็จฉ้อฉลโกงกินล้นผิดศีลทั้งสิ้น การให้ความเคารพยกย่องคนรวยโดยมองข้ามพฤติกรรมอันทุจริตมักมี
สาเหตุมาจากความย่อหย่อนในศีลธรรม คุณธรรม จริยธรรม เป็นสิ่งละเอียดอ่อนระดับจิตสำนึกซึ่งมีเพียง
ศาสนาเท่านั้นที่เข้าถึงได้

๔. เสนอให้บรรจุในโครงร่างรัฐธรรมนูญภาคที่ ๒ หมวดที่ ๒

แบบเสนอความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการยกร่างรัฐธรรมนูญ
ของคณะกรรมการการปฏิรูปค่านิยม ศิลปะ วัฒนธรรม จริยธรรมและการศาสนา สถาปนาปฏิรูปแห่งชาติ

*****

๑. ประเด็นที่เสนอให้บรรจุในร่างรัฐธรรมนูญ (แบบฟอร์มละ ๑ ประเด็น)

รัฐต้องส่งเสริม สนับสนุนและเผยแพร่การประยุกต์ศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี และศาสนา
บัญญัติอันดีงามเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มแก่ผลิตภัณฑ์และบริการ นำไปสู่การสร้างนวัตกรรมและทรัพย์สินทาง
ปัญญา

๒. คำอธิบายประกอบประเด็นที่นำเสนอในข้อ ๑ (หมายเหตุ: ไม่ควรเกิน ๑๐ บรรทัด, มีความกระชับ,
เข้าใจง่าย)

ให้รัฐกำหนดเป็นแนวนโยบายว่าต้องให้การส่งเสริม สนับสนุนและเผยแพร่กิจกรรมด้านการ
ประยุกต์ศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี และ ศาสนบัญญัติอันดีงามในสังคมไทยในการสร้างมูลค่าเพิ่มแก่
ผลิตภัณฑ์ทางเกษตรและอุตสาหกรรมตลอดจนแก่บริการทางธุรกิจเพื่อประโยชน์ทางด้านเศรษฐกิจของ
ประเทศ ผลพลอยได้จากกิจกรรมนี้ ยังช่วยส่งเสริม สนับสนุนและเผยแพร่ทางด้านศิลปะ วัฒนธรรม
ประเพณี และ ศาสนบัญญัติอันดีงามในสังคมไทยนำไปสู่การพัฒนานวัตกรรมและทรัพย์สินทางปัญญา
อันเป็นการพัฒนาความตื่นตัวให้เกิดขึ้นในสังคม ทั้งนี้ในการสนับสนุนดังกล่าวโดยจัดให้มีกฎหมายและ
งบประมาณเฉพาะเพื่อการนี้

๓. หลักการและเหตุผลที่เสนอ (กรณีระบุให้เชื่อมโยงกับมาตรา ๒๗ ของรัฐธรรมนูญ)

กรณีนี้นำไปสู่การปฏิรูปในสาขาอื่นๆตามมาตราที่ ๒๗ ของรัฐธรรมนูญฉบับชั่วคราว พ.ศ.
๒๕๕๗ โดยรัฐต้องสนับสนุน ส่งเสริมและเผยแพร่การประยุกต์ศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี และศาสนา
บัญญัติอันดีงามในสังคมไทยในการสร้างมูลค่าเพิ่มแก่ผลิตภัณฑ์และบริการเพื่อประโยชน์ทางด้าน
เศรษฐกิจ นำไปสู่การสร้างรายได้ให้ประเทศและเพื่อนำไปสู่การพัฒนาวัตกรรมและทรัพย์สินทาง
ปัญญาโดยจัดให้มีกฎหมายและงบประมาณเฉพาะเพื่อการนี้ ตัวอย่างเช่น กรณีศาสนาอิสลามซึ่งมีศาสนา
บัญญัติที่เกี่ยวข้องกับฮาลาลทั้งผลิตภัณฑ์อาหาร สิ่งที่มีใช้อาหาร ตลอดจนบริการต่างๆ ได้แก่ การแพทย์
การท่องเที่ยว โลจิสติกส์ รัฐควรส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาผลิตภัณฑ์และบริการฮาลาลผ่านภาคการ
ผลิต การวิจัยและพัฒนาฮาลาล การสร้างนวัตกรรมและทรัพย์สินทางปัญญาฮาลาลผ่าน
สถาบันการศึกษาและหน่วยงานวิจัยของภาครัฐและเอกชน ตลอดจนการรับรองเครื่องหมายฮาลาลที่ได้
คุณภาพผ่านองค์กรศาสนาอิสลามที่เกี่ยวข้อง กรณีอาหารเจ อาหารปลอดเนื้อในกลุ่มนับถือเจ้าแม่
กวนอิมจัดเป็นงานพัฒนาในกลุ่มเดียวกัน นอกจากนี้การประยุกต์ใช้ศาสนสถานในศาสนาพุทธหรือ
ศาสนาอื่นเพื่อประโยชน์ต่ออุตสาหกรรมการท่องเที่ยวจัดอยู่ในข่ายที่กล่าวถึงนี้เช่นเดียวกัน

๔. เสนอให้บรรจุในโครงร่างรัฐธรรมนูญภาค ๒ หมวดที่ ๒ ส่วนที่ -

แบบเสนอความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการยกร่างรัฐธรรมนูญ
ของคณะกรรมการปฏิรูปค่านิยม ศิลปะ วัฒนธรรม จริยธรรมและการศาสนา สถาปนาปฏิรูปแห่งชาติ

*****

๑. ประเด็นที่เสนอให้บรรจุในร่างรัฐธรรมนูญ (แบบฟอร์มละ ๑ ประเด็น)

รัฐต้องให้การส่งเสริมและสนับสนุนด้านการศึกษาขั้นพื้นฐานทางศาสนาและด้านการบริการในการปฏิบัติตามพิธีกรรมทางศาสนา รวมถึงสิทธิในการเป็นนักบวชตามศาสนา เพื่อให้ศาสนิกชนในศาสนาต่าง ๆ เกิดความเข้าใจอันดีระหว่างกัน

๒. คำอธิบายประกอบประเด็นที่นำเสนอในข้อ ๑ (หมายเหตุ: ไม่ควรเกิน ๑๐ บรรทัด, มีความกระชับ, เข้าใจง่าย)

ประชากรไทยส่วนใหญ่เม้นับถือศาสนาพุทธ แต่ไม่น้อยกว่าร้อยละ 10 นับถือศาสนาอื่นๆ เช่น อิสลาม คริสต์ (โปรเตสแตนต์ คาทอลิก) พราหมณ์ ฮินดู ซิกข์ โดยรัฐให้ความเท่าเทียมทางด้านการนับถือศาสนา มีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นองค์ศาสนูปถัมภกทุกศาสนา แต่ละศาสนาแม้มีหลักธรรมคำสอนที่แตกต่างกันแต่ล้วนทำหน้าที่กล่อมเกล้าให้ผู้นับถือศาสนานั้นๆเป็นคนดี รัฐจึงสมควรให้การสนับสนุนด้านการศึกษาขั้นพื้นฐานทางศาสนา ไม่ว่าจะเป็นศาสนาหลักหรือศาสนารองโดยบัญญัติเป็นกฎหมาย นอกเหนือจากการศึกษา รัฐสมควรสนับสนุนด้านบริการต่างๆในศาสนานั้นๆ เช่น ด้านการแสวงบุญ กิจกรรมงานบุญ ฯลฯ ทั้งนี้โดยให้การสนับสนุนตามสมควรผ่านองค์กรหลักของแต่ละศาสนา ทั้งนี้เนื่องจากองค์กรเหล่านั้นมีความเข้าใจความต้องการของผู้ศรัทธาในศาสนาของตนมากกว่าหน่วยงานของรัฐ

ศาสนิกชนทุกศาสนาบนผืนแผ่นดินไทย ควรมีหน้าที่ความเป็นพลเมืองในการเข้าใจ เข้าถึง หลักธรรมคำสอนของศาสนาตนเองและศาสนาอื่นๆ เพื่อเข้าใจความหลากหลายทางศาสนา ความเชื่อ และเคารพในความแตกต่างหลากหลายนั้น ๆ เพราะทุกศาสนาย่อมสอนให้เป็นคนดี มีความสุข และจะได้ปฏิบัติต่อผู้อื่นให้เกิดความสุข ความดีงามได้ทั้วหน้าทุกคน นอกเหนือจากนี้รัฐควรให้สิทธิแก่พลเมืองทุกเพศอย่างเท่าเทียมในการเข้าถึงการเป็นนักบวชในศาสนาเพื่อสร้างเสริมคนที่มีคุณภาพที่ผ่านการขัดเกลาจากศาสนาให้สามารถนำเอาหลักธรรมออกมาปรับใช้สังคมได้

๓. หลักการและเหตุผลที่เสนอ (กรณาระบุให้เชื่อมโยงกับมาตรา ๒๗ ของรัฐธรรมนูญ)

กรณีนี้นำไปสู่การปฏิรูปในสาขาอื่นๆตามมาตราที่ ๒๗ ของรัฐธรรมนูญฉบับชั่วคราว พ.ศ. ๒๕๕๗ โดยจากการที่ประชากรส่วนใหญ่ในประเทศไทยร้อยละ ๙๐ นับถือศาสนาพุทธ ขณะเดียวกันประเทศไทยยังมี ๕ จังหวัดที่มีประชากรส่วนใหญ่เป็นมุสลิม ได้แก่ สี่จังหวัดภาคใต้และกระบี่ ทั้งมีจังหวัดอื่นที่บางอำเภอมีมุสลิมเป็นประชากรส่วนใหญ่ ได้แก่ สี่อำเภอในจังหวัดสงขลาและหนองจอกในกรุงเทพมหานคร นอกจากนี้ยังมีบางพื้นที่ในประเทศที่มีผู้นับถือศาสนาคริสต์เป็นประชากรหลัก ประชากรเหล่านั้นสมควรได้รับการส่งเสริมสนับสนุนให้ได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานด้านศาสนาที่ตนนับถือเช่นเดียวกับประชากรส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ นอกจากนี้แต่ละศาสนายังมีกิจกรรมการแสวงบุญทั้งในและต่างประเทศ ตลอดจนงานประเพณีด้านศาสนาของตน รัฐต้องจัดบริการสนับสนุนกิจกรรมเหล่านี้ตามสมควร โดยให้การสนับสนุนผ่านองค์กรหลักในศาสนา นั้น ตัวอย่างเช่น การสนับสนุนด้านบริการการแพทย์ ที่พักอาศัยสำหรับการแสวงบุญ ในกรณีศาสนาอิสลามให้การสนับสนุนผ่านสำนักงานคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย กรณีศาสนาพุทธให้สนับสนุนผ่านมหาเถรสมาคมหรือองค์กรหลักอื่นๆกรณีศาสนาอื่นก็เช่นเดียวกัน นอกจากนี้ยังสมควรสนับสนุนงานประเพณีผ่านองค์กรศาสนานั้นๆ ในกรณีการเข้าถึงการเป็นนักบวชในศาสนาของแต่ละศาสนา รัฐควรให้การสนับสนุนให้ศาสนารับรองสิทธิในการเข้าสู่การเป็นนักบวชในศาสนาอย่างเท่าเทียม ทั้งนี้เพื่อให้ทุกศาสนาเป็นหลักคิด หลักยึดเหนี่ยว และเป็นกลไกหลักที่เป็นรูปธรรมในการสร้างสังคมเป็นธรรม ขจัดความเหลื่อมล้ำ ลดความขัดแย้ง เพื่อการพัฒนาประเทศและสังคมไปสู่ความอยู่เย็นเป็นสุขที่ยั่งยืน

๔. เสนอให้บรรจุในโครงร่างรัฐธรรมนูญภาค ๑ หมวดที่ ๒ ส่วนที่ ๒ และ ๓

ภาคผนวก

พล.ร.อ. ศุภกร บุรณดิลก สปช หมายเลข ๑๙๙ กรรมการปฏิรูป การเกษตร พาณิชยกรรม อุตสาหกรรม การท่องเที่ยว และบริการ และกรรมการปฏิรูป ค่านิยม ศิลปะ วัฒนธรรม จริยธรรมและศาสนา

๑. เป็นที่ยอมรับโดยทั่วกันแล้วว่าประเทศไทยเรา เป็นประเทศที่มี ศิลปะ วัฒนธรรมที่ดึงดูดมาเป็นเอกลักษณ์ประจำชาติมายาวนาน ศาสนาก็เช่นกันทั้ง พุทธ อิสลามและอื่นๆ ต่างสอนคนให้เป็นคนดีทั้งสิ้น เมื่อดีแล้วเราจะปฏิรูปสิ่งเหล่านี้กันทำไม จะสร้างวัฒนธรรมใหม่ หรือเป็นศาสดาใหม่หรืออย่างไร

สิ่งที่ปัญหาในปัจจุบันคือ "คน" ที่กำลังเปลี่ยนไปด้วยอิทธิพลของสิ่งแวดล้อม สิ่งที่ทำให้คนในสังคมเปลี่ยน เรียกว่า " ค่านิยม" (Value) ซึ่งแยกออกได้เป็น ค่านิยมส่วนบุคคล (Personal Value) ค่านิยมที่เกิดจากวัฒนธรรม (Cultural Value) หากนำค่านิยมทั้งสองหากนำมาผสมกันรวมเป็นค่านิยมของคนในชาติเขาเรียก " ค่านิยมหลัก " (Principal Value) ค่านิยมหลักนี้มีความสำคัญมาก เป็นพลังอำนาจของชาติที่ไม่มีตัวตน การเปลี่ยนค่านิยมหลักในครั้งนี้เป็นในทางที่ อ่อนแอลง คสช จึงได้นำค่านิยมที่ดีและเหมาะสมกับสังคมไทยมาชานานดังที่ปรากฏได้ตามเอกสารต่างๆกำหนด " ค่านิยมหลักของชาติ" ซึ่งคาดว่าจะไม่สามารถเปลี่ยนใหม่ได้แล้ว และได้มอบกิจในเรื่องนี้แก่ สปช คือ เสนอแนะวิธีที่เหมาะสมในการ " ปลุกฝังและเผยแพร่" สำหรับในเรื่องของศาสนาและศิลปวัฒนธรรมนั้น เป็นการให้เสนอแนะวิธีในการอนุรักษ์ รักษาและปกป้องพร้อมกับให้นำมาใช้ในชีวิตประจำวันให้ถูกต้องไม่มีการบิดเบือนเพื่อเป็นกลไกสำคัญที่ช่วยเสริมค่านิยมหลักทำคนเป็นคนดี ของสังคมส่วนเรื่อง จริยธรรม นั้นเป็นหนึ่งใน ๑๒ ข้อของค่านิยมหลักแล้ว

เป้าหมายหรือสภาวะสุดท้าย (End State) ที่ต้องการของการปฏิรูปด้านนี้ ที่น่าจะเขียนลงในอารัมภบทของรัฐธรรมนูญหรือในหัวข้อ แนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐคือ " แนวนโยบายด้านสังคมรัฐธรรมนูญฉบับนี้มีความต้องการให้สังคมไทยเป็นสังคมของคนดี มีคุณธรรม มีระเบียบวินัย สามัคคีปรองดอง ยึดถือค่านิยมหลักโดยมี ศาสนา ศิลปวัฒนธรรม เป็นที่ยึดเหนี่ยวประจำใจ เป็นสังคมของคนเก่งมีคุณภาพ เห็นประโยชน์ส่วนรวมเป็นที่ตั้ง มีขีดความสามารถพร้อมในการแข่งขันทุกๆด้านโดยไม่เป็นรองใครในภูมิภาค"

๒. ในหัวข้อ หน้าที่ของชนชาวไทย นอกจากหน้าที่ต่างๆเหมือนรัฐธรรมนูญ ๕๐ แล้ว ควรเพิ่ม มาตรการเกี่ยวกับหน้าที่ประจำตัวคือ " บุคคลมีหน้าที่ในการปกป้อง รักษา และดำรงไว้ ซึ่ง ศิลปะ วัฒนธรรม และอื่น ๆ ที่แสดงความเป็นเอกลักษณ์ของชาติ " และ " บุคคลย่อมมีความรับผิดชอบต่อความสงบสุขเรียบร้อยของสังคม ชุมชน และยึดถือปฏิบัติตามค่านิยมหลักประจำชาติ "

๓. ในหัวข้อ การปฏิรูปและการสร้างความปรองดอง ควรมีมาตราที่คลอบคลุม

๓.๑ การส่งเสริมและการนำศาสนามาใช้ในวิถีชีวิตประจำวัน

๓.๒ การกำหนดมาตรฐานจริยธรรม ของ ผู้บริหารประเทศ นักการเมือง ข้าราชการ และประชาชน

๓.๓ การส่งเสริม การอนุรักษ์และ การนำศิลปวัฒนธรรมมาใช้เป็นกลไกเพื่อเสริมสร้างคนดี

๓.๔ การปลุกฝังและเผยแพร่อ่านค่านิยมหลักของคนไทย

๓.๕ การสร้างความสามัคคีปรองดอง วินัยในสังคม และเอกลักษณ์ของชาติ

๓.๖ การควบคุมสิ่งและสื่อบันเทิงที่จะมีผลกระทบต่อเยาวชน

นายเทียนชัย ปิ่นวิเศษ

อ้างถึง สรุปรอบความเห็นร่วมปฏิรูปประเทศไทยด้านอื่นๆของคณะทำงานเตรียมปฏิรูปเพื่อคืนความสุขให้คนในชาติ สำนักปลัดกระทรวงกลาโหม

กรณีอันสืบเนื่องมาจากการประชุมคณะกรรมการการปฏิรูปค่านิยมศิลปวัฒนธรรม จริยธรรม และการศาสนา เมื่อวันที่พฤหัสบดีที่ 13 พฤศจิกายน 2557 โดยที่ประชุมมีมติให้กรรมการนำเสนอประเด็น สภาพปัญหา แนวทางแก้ไข และแนวทางการดำเนินการ

กระผมใคร่ขอนำเรียนเสนอตั้งต่อไปนี้กล่าวคือ กระผมใช้ฐานข้อมูลจากเอกสารสรุปรอบความเห็นร่วมปฏิรูปประเทศไทยด้านอื่นๆของคณะทำงานเตรียมการปฏิรูปเพื่อคืนความสุขให้คนในชาติ สำนักปลัดกระทรวงกลาโหม ตามเอกสารที่อ้างถึง โดยใคร่ขอมุ่งประเด็นนับแต่ลำดับที่ 3 หน้า 3 ว่าด้วยเรื่องปัญหาวัฒนธรรมการเมืองแบบประชาธิปไตย ถึงลำดับที่ 8 หน้า 8 เรื่องเอกลักษณ์ของชาติ ตัวกระผมเห็นด้วยตามผลสรุปงานวิจัยดังกล่าวตามสภาพปัญหา และแนวทางแก้ไขดังกล่าวแล้วในเอกสารอ้างถึง แต่ใคร่ขอนำเรียนเสริมเพิ่มเติมในภาคส่วนแนวทางการดำเนินการดังต่อไปนี้

1. ใช้ภาพยนตร์ ละครทีวี หรือละครชุดเพื่อเป็นสื่อในการสร้างและปรับเปลี่ยนทัศนคติ ส่งเสริมเผยแพร่วัฒนธรรม ปลูกฝังเผยแพร่ค่านิยม สร้างความสามัคคีปรองดอง ปลูกฝังการมีวินัย และปลูกจิตสำนึกให้มีความภูมิใจในเอกลักษณ์ของชาติ

2. จัดทำสถานที่และพิพิธภัณฑ์เพื่อเป็นพื้นที่สำหรับแสดงงานศิลปะจากภาครัฐหรือภาคเอกชน

3. ผู้สนับสนุนในข้อ 1. และหรือข้อ 2. อาจเป็นภาครัฐและหรือภาคเอกชนก็ได้

4. กรณีการสนับสนุนในข้อ 1. และหรือข้อ 2. กระทำโดยภาคเอกชนจะได้รับสิทธิพิเศษทางด้านภาษีเงินได้เช่นการบริจาค

5. กรณีผู้สร้างสรรค์งานภาพยนตร์ตามข้อ 1. เป็นชาวต่างชาติจะได้รับสิทธิพิเศษทางภาษีและสิทธิพิเศษดังกล่าวจะมีอัตราเพิ่มขึ้นตามการเพิ่มขึ้นของอาณาเขตและจำนวนจอที่ได้รับการเผยแพร่

ธรรมรักษ์ การพิศิษฐ์ ที่ปรึกษา กรรมการธิการ

ประเด็นที่เห็นควรนำไปพิจารณา บรรจุไว้ในกรอบของรัฐธรรมนูญ ทางด้านการปฏิรูปค่านิยม วัฒนธรรม จริยธรรมและการศาสนา

1. หลักคิด

1.1 การปฏิรูป หมายถึง การเปลี่ยนแปลงในลักษณะ reform หรือ transform ที่มีเป้าหมายประเภทที่เรียกว่าปฏิสังขรณ์ ซึ่งมีลักษณะของกิจกรรมที่ต้องกระทำเพื่อทำนุบำรุงรักษาไว้ไม่ให้เสื่อมลง โดยวิธีการเดิมๆ ตามปกติซึ่งเป็นเรื่องสำคัญที่ต้องกระทำอยู่แล้ว

1.2 เราใช้เวลาทั้งสองวันเต็มๆ เพื่อร่วมกันสร้างกรอบ อนาคตประเทศไทยที่จะฝากให้กับลูกหลาน จนได้กรอบออกมาชัดเจน เป็นประเด็นที่เป็นโจทย์ในการปฏิรูปรวม 11 ข้อ ทั้งในภาพรวม ด้านสังคม เศรษฐกิจ การเมืองการปกครอง ซึ่งกลายเป็น คำพูดที่ สวยงาม น่าประทับใจว่า วิสัยทัศน์ ภิวัตน์ไทย

1.3 กรอบการปฏิรูปที่เสียเวลาไป ระดมสมองกันโดย ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมเป็นเจ้าของความคิดกันแล้ว ควรที่จะนำมาใช้ในการทำงานปฏิรูปของกรรมการ ชุดต่างๆให้เชื่อมโยงสอดรับกันอย่างเป็นระบบ ว่า ถ้าหากเราจะบรรลุความฝันในอีก 20 ปีข้างหน้า เราจะต้องมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงในเรื่องอะไร และเปลี่ยนแปลงในลักษณะแตกต่างไปจากวิธีการเดิมๆอย่างไร นี่คือเหตุผลที่เราถูกสรรหามาทำหน้าที่ปฏิรูป

1.4 ตามความเห็นของผมนั้น ค่านิยม วัฒนธรรมที่เป็นอุปสรรคต่อการบรรลุ วิสัยทัศน์ ภิวัตน์ไทย ที่จำเป็นต้องได้รับการปฏิรูปนั้นได้แก่ (อยู่ในเอกสารที่อาจารย์ปริษาแจกในที่ประชุม หลายประเด็นอยู่แล้ว)

- ระบบอุปถัมภ์ หรือ patronage system ซึ่งไม่สอดคล้องกับความเป็นจริงในโลกแห่งความรู้ยุคใหม่ความรู้ได้รวมศูนย์อยู่บนยอดสามเหลี่ยมในลักษณะคุณพ่อรู้ดีอีกแล้ว ต้องปรับเปลี่ยนเข้าสู่ ค่านิยมพึ่งตนเองและระบบ merit system ให้มากขึ้น

- วิธีคิดมุ่งประโยชน์ส่วนตัว ผลประโยชน์ขัดแย้งกัน

- วัฒนธรรมการไม่แสวงหาความรู้ เรียนเพื่อจบบัณฑิตปริญญาเท่านั้น ต้องปรับเปลี่ยนมาเป็นการเรียนรู้ตลอดชีวิตปรับเปลี่ยนวัฒนธรรมการสอนในลักษณะการเอาวิชาเป็นศูนย์กลาง ถ่ายทอดความรู้ ทฤษฎี วิชาการโดยผู้เชี่ยวชาญซึ่งไม่สอดคล้องกับความเป็นจริงของโลกสมัยใหม่ที่เป็นโลกที่เปลี่ยนแปลงอนุตลอดเวลา มาสู่การเรียนรู้วิธีเรียนที่เอาผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง เรียนรู้จากประสบการณ์จากการปฏิบัติในชีวิตจริงมากขึ้น

We learn ten per cent of what we read

fifteen per cent of what we hear but

eight per cent of what we experience.

- วัฒนธรรมอำนาจ นิยมการควบคุมกำกับ Command and control ในแนวตั้ง มีระเบียบขั้นตอนมากมายต้องปรับเปลี่ยนมาสู่การกระจายอำนาจ การลดขั้นตอนรวมทั้งระเบียบกฎเกณฑ์ต่างๆที่เป็นอุปสรรคในการทำงาน การกระจายอำนาจที่ต้องทำควบคู่ไปกับการสร้างการมีส่วนร่วม empowerment ที่เข้มแข็งของชุมชน ปราศจากการครอบงำของผู้มีอิทธิพล

- วัฒนธรรมการทำงานตามความชำนาญหรือลักษณะงานแบบแยกส่วนเป็นเรื่องๆ เป็นรายสาขาในเชิงลึกต้องปรับเปลี่ยนมาเป็นการทำงานให้เชื่อมโยงกันอย่างเป็นบูรณาการทุกมิติ มากขึ้น ทำงานมุ่งภารกิจที่เอาประชาชนเป็นศูนย์กลางมีใช้ทำงานกันตามหน้าที่เป็นหมอรักษาแต่โรค ไม่รักษาใจคนไข้ เป็นหมอต้องรวยเป็นนักเศรษฐศาสตร์เห็นแต่ตัวเลข GNP วัดแต่ ดั่งเลขความเจริญก้าวหน้าทางทางการเงินมากกว่า ตามสมการ $GNP = I+C+G+X-M$ มากกว่าความอยู่ดีมีสุขที่สมดุลในทุกด้าน ตามตัวชี้วัดการพัฒนา

มนุษย์ ที่เรียกว่า Human Development Index หรือ HDI ตามสมการ $HDI = Empowerment + Enabling Environment$

- จบนิเทศน์ทำแต่สื่อรุนแรง สร้างความขัดแย้งในสังคม ยุแหยงตะแคงรัว รัวรับใช้กลุ่มผลประโยชน์ เก่งแต่ด้านสื่อ แต่ขาดความคิดที่จะต่อสู้เพื่อความอยู่ดีมีสุขในสังคม
- จบวิศวะอาจไม่เข้าใจสังคม ระบบนิเวศน์ เหล่านี้เป็นต้น
- วัฒนธรรมการทำงานในลักษณะ ระบบราชการ (Bureaucracy) มีขั้นตอนมากมายหลายระดับ ในแนวตั้งต้องปรับเปลี่ยน มาเป็นการทำงานที่ผนึกกำลังกันตามภารกิจในแนวราบ

1.5 สำหรับในเรื่อง ของจริยธรรมและการศาสนานั้นประเด็นการปฏิรูป ไม่น่าจะมีในเรื่องการเปลี่ยนแปลงอะไรเพราะจริยธรรม ศาสนา เป็นเรื่องที่ดีงามสมบูรณ์อยู่ในตัวแล้ว สำหรับความคิดส่วนตัวของผมนั้น มีประเด็นที่จะต้องปฏิรูป ที่สำคัญมากก็คือ การปฏิรูปวิธีการที่จะนำหลักจริยธรรม ศาสนา มาใช้ให้เกิดผลในทางปฏิบัติ เพราะวิธีการเผยแพร่ สั่งสอน อบรม กำหนดมาตรฐานจริยธรรม คุณธรรม คงไม่พอที่จะทำให้เกิดผล ต้องหาวิธีการใหม่ๆเพิ่มเติมหรือปรับปรุงเปลี่ยนแปลง จากการสอนมาสู่การเรียนรู้ที่จะนำไปสู่การปฏิบัติให้เกิดผล ตามที่มีผู้เขียนไว้ว่า

tell me and I forget

show me and I remember

I do I learn and understand

2. เมื่อนำกรอบความคิดที่ได้นำเสนอตามข้อ 1 มาพิจารณาตาม Template ที่ใช้ประกอบแล้วเห็นว่า แนวทางการแก้ไขปัญหามาตามประเด็นที่หยิบยกไว้ มีหลายข้อแทบจะไม่มีลักษณะของ งานปฏิรูปเป็นงานประเภท ปฏิสังขรณ์ ที่ทำได้อยู่แล้วตามปกติโดยทันที ตามกำลังงบประมาณ ด้วยวิธีการเพิ่มประสิทธิภาพเท่านั้น ก็เพียงพอแล้ว เห็นด้วยในทุกข้อ

3. เมื่อคำนึงผลการวิเคราะห์ตามหลักการที่ได้เสนอมาข้างต้น ผมมีความเห็นดังต่อไปนี้

3.1 การปฏิรูป ค่านิยม วัฒนธรรม จริยธรรมและการศาสนา ให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่สนับสนุนการบรรลุ วิสัยทัศน์ อภิวิวัฒน์ไทยได้อย่างแท้จริง จำเป็นที่จะต้อง หากกำหนดวิธีการแก้ไขสิ่งที่เป็นอุปสรรคสำคัญที่ขัดขวาง การปฏิรูปในทุกๆด้าน และเป็นค่านั่งที่สำคัญ หรือ Key Success Factor ให้ได้ และ จะใช้เป็นแนวความคิดที่จะนำไปเสนอให้ใช้เป็นกรอบในการร่างรัฐธรรมนูญ ตามเวลาที่กำหนดต่อไปได้

3.2 ผมคิดว่า จุดที่เป็นอุปสรรคสำคัญต่อการปฏิรูปในเรื่องที่กรมการชุดเรา รับผิดชอบทุกด้านก็คือ กรอบความคิดของสังคมโดยรวมที่ยังติดยึดอยู่กับ การมองมนุษย์เป็นกลไกเครื่องจักร ไม่มีชีวิต ควบคุมกำกับให้รางวัลและลงโทษ อยู่วิธีเดียวที่ไม่ค่อยได้ผล มาเป็นการมองมนุษย์ให้ครบทุกมิติอย่างเป็นองค์รวมต้อง การเปลี่ยนแปลงจะเกิดขึ้นไม่ได้ ถ้ายังติดยึดอยู่กับ กรอบคิด การมองคนเป็นสิ่งของไม่มีชีวิต มาสู่การมองคนให้ครบในทุกมิติ ทั้งทางกาย ทางใจ ทางกายคือ ทางเศรษฐกิจ ทางใจคือสังคมที่รวมถึงจิต วิญญาณ รวมกันทั้งหมดเป็นชีวิตมนุษย์ตามความเป็นจริงรวม 4 มิติ

3.4 เมื่อได้พิจารณาตามหลักการข้างต้น ในขั้นการเสนอประเด็นที่จะนำไปประกอบการพิจารณา จัดทำร่างรัฐธรรมนูญ เราควร นำเสนอเฉพาะที่เป็นประเด็นที่เป็นจุดคานงัดใช้เป็นหลักการสำคัญในบทบัญญัติการปฏิรูปที่สำคัญของการปฏิรูปอันจะได้นำไปใช้วางแนวทางและมาตรการในทางปฏิบัติในขั้นตอนต่อไป โดยควรกำหนดหลักการให้รัฐต้องสนับสนุนการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้เสียทุกฝ่ายในสังคมเข้ามาเรียนรู้ร่วมกันจากการปฏิบัติจริง อันจะนำไปสู่การปรับเปลี่ยนค่านิยม วัฒนธรรม ที่เป็นอุปสรรคต่อการปฏิรูป รวมทั้งการปฏิบัติตนให้สอดคล้องกับหลักจริยธรรม และคำสอนทางศาสนา (Empowering) ควบคู่ไปกับการสร้างสภาวะแวดล้อมให้เอื้อต่อการมีส่วนร่วมอย่างแท้จริง (Enabling)

ขอเสนอความคิดเพิ่มเติม ที่อาจจะเป็นประเด็นบรรจุไว้เป็นเรื่องปฏิรูปเชิงโครงสร้างไว้ใน
รัฐธรรมนูญว่า

ปฏิรูประบบการเรียนรู้ให้ต้องเป็นสิ่งที่เดียวกับระบบการเสริมสร้างคุณธรรมให้มากขึ้น

> การเผยแพร่ ส่งเสริม สั่งสอน ที่ทำกันอยู่ เป็นเรื่องสำคัญที่ต้องทำอยู่แล้ว ทำได้ทันที ไม่ต้องปฏิรูป

> ปัจจุบันแนวคิดนี้เริ่มทำกันอยู่หลายแห่ง ในรูปโรงเรียนคุณธรรม (รายละเอียด ดูได้จากหนังสือ โรงเรียน
คุณธรรม ของท่านองคมนตรี เกษมวัฒนชัย

สืบพงศ์ ธรรมชาติ

ด้านค่านิยม ศิลปะ วัฒนธรรม ฯ

ค่านิยม ศิลปะ วัฒนธรรม จริยธรรม และการศาสนา

๑. ส่งเสริม ปลูกฝัง ดำเนินการลักษณะต่างๆ ให้เยาวชนไทยและคนไทยมีค่านิยมตามนโยบายแห่งรัฐและบรรทัดฐานของสังคมไทย

๒. ส่งเสริม อนุรักษ์ เผยแพร่ และสร้างสรรค์ศิลปะไทยทุกประเภทให้มีความโดดเด่นเป็นเอกลักษณ์และอัตลักษณ์ไทย และเป็นที่ยอมรับแก่ชาวโลก

๓. ทะนุบำรุงวัฒนธรรมไทยทั้งเก่าและร่วมสมัยทุกประเภทให้มีความโดดเด่นเป็นที่ประจักษ์ของสังคมโลก

๔. ส่งเสริม เผยแพร่ ปลูกฝัง และดำเนินการด้านจริยธรรม เพื่อให้เยาวชนและคนไทยมีจริยธรรมในทุกหมู่เหล่า เพื่อความผาสุกร่วมกันของคนไทยและความร่มเย็นเป็นสุขของประเทศไทย

๕. ส่งเสริม สนับสนุน ศาสนาที่คนไทยนับถือทุกศาสนาให้มีความคล่องตัวและสะดวกในการดำเนินกิจกรรมทางศาสนา และคุ้มครองปกป้องรักษาศาสนาให้มีความมั่นคง

ด้านค่านิยม ศิลปะ วัฒนธรรม ฯ

อำนาจหน้าที่ อนุกรรมการฯ

๑. ช่วยศึกษาค้นคว้ารวบรวมความรู้ ความคิด เกี่ยวกับ...และสังเคราะห์รวบรวมส่งต่อกรรมการฯ

๒. ประสานงานและร่วมจัดกิจกรรมการรับฟังความคิดเห็นในการปฏิรูปประเทศไทย

๓. ปฏิบัติงานตามที่กรรมการมอบหมาย

ค่านิยม ศิลปะ วัฒนธรรม จริยธรรม และการศาสนา

๑. ส่งเสริม ปลูกฝัง ดำเนินการลักษณะต่างๆ ให้เยาวชนไทยและคนไทยมีค่านิยมตามนโยบายแห่งรัฐและบรรทัดฐานของสังคมไทย

๒. ส่งเสริม อนุรักษ์ เผยแพร่ และสร้างสรรค์ศิลปะไทยทุกประเภทให้มีความโดดเด่นเป็นเอกลักษณ์และอัตลักษณ์ไทย และเป็นที่ยอมรับแก่ชาวโลก

๓. ทะนุบำรุงวัฒนธรรมไทยทั้งเก่าและร่วมสมัยทุกประเภทให้มีความโดดเด่นเป็นที่ประจักษ์ของสังคมโลก

๔. ส่งเสริม เผยแพร่ ปลูกฝัง และดำเนินการด้านจริยธรรม เพื่อให้เยาวชนและคนไทยมีจริยธรรมในทุกหมู่เหล่า เพื่อความผาสุกร่วมกันของคนไทยและความร่มเย็นเป็นสุขของประเทศไทย

๕. ส่งเสริม สนับสนุน ศาสนาที่คนไทยนับถือทุกศาสนาให้มีความคล่องตัวและสะดวกในการดำเนินกิจกรรมทางศาสนา และคุ้มครองปกป้องรักษาศาสนาให้มีความมั่นคง

อำนาจหน้าที่ อนุกรรมการฯ

๑. ช่วยศึกษาค้นคว้ารวบรวมความรู้ ความคิด เกี่ยวกับ...และสังเคราะห์รวบรวมส่งต่อกรรมการฯ

๒. ประสานงานและร่วมจัดกิจกรรมการรับฟังความคิดเห็นในการปฏิรูปประเทศไทย

๓. ปฏิบัติงานตามที่กรรมการมอบหมาย

นายเนาวรัตน์ พงษ์ไพบูลย์

การปฏิรูปศิลปวัฒนธรรม
หรือ
การปฏิรูปการจัดการงานศิลปวัฒนธรรม -

.....
แนวคิด ทิศทาง เป้าหมาย

เป้าหมายที่เรียวากเห็น ใน 2-3 ปีข้างหน้า ? หรือ ....

ชีวิตทางศิลปวัฒนธรรมที่พึงประสงค์ ? หรือ ....

สภาพแวดล้อมทางศิลปวัฒนธรรมของคนไทยใน 5-10 ปีข้างหน้า ?
.....

ร่างข้อเสนอเพื่อแลกเปลี่ยนความเห็น ว่า นี่คือสิ่งที่เราอยากเห็นร่วมกัน ใช่หรือไม่ ?

1. **“คุณภาพของการจัดการ”** - เกิด/สร้าง สมดุลของการจัดการงานศิลปวัฒนธรรม จากทั้ง ภาครัฐ/ราชการ ภาคธุรกิจ/เอกชน และภาคสังคม/ประชาชน
2. **“หลักสิทธิ เสรีภาพ”** - สร้างหลักประกันด้านสิทธิ เสรีภาพ โอกาส ในความมีตัวตน การดำรงอยู่ การมีที่อยู่ที่ยืน ของศิลปวัฒนธรรมทุกประเภท ทุกรูปแบบ เนื้อหา ทั้งส่วนกลางและท้องถิ่น คนส่วน ใหญ่และคนส่วนน้อย (ต่างเชื้อชาติ ศาสนา ความเชื่อ) ทั้งของเก่าดั้งเดิมและศิลปะร่วมสมัย (การปิด กั้น การเซ็นเซอร์ ด้วยเหตุผลทางความเชื่อ หรือทางการเมือง หรือเหตุความสงบเรียบร้อย จะกระทำ ได้ก็โดยคำสั่งศาลเท่านั้น) รวมถึงการสร้าง “โอกาสในการเข้าถึง” งานศิลปวัฒนธรรม ทั้งงานในระดับ ท้องถิ่น ระดับชาติ และนานาชาติ
3. **“หน้าที่ของรัฐ”** - รัฐต้องมี “หน้าที่” และ “ความรับผิดชอบ” ในการ “อุดหนุน” ทั้งงบประมาณ และการจัดการที่จำเป็น เพื่อ “เปิดพื้นที่” ให้แก่งานศิลปวัฒนธรรมของ “ภาคสังคม/ประชาชน” ภายใต้หลักการให้ ประชาชนมีส่วนร่วม กำหนด และตัดสินใจ (หลักการเดียวกับที่รัฐจะต้องดูแล ประชาชนที่เสียเปรียบทางเศรษฐกิจ เช่น เกษตรกร ผู้ใช้แรงงาน โดยมีนโยบาย และมาตรการที่ ส่งเสริมให้ประชาชนเหล่านี้เข้มแข็ง หรือสามารถแข่งขันได้)
4. **“การเปิดพื้นที่ทางศิลปวัฒนธรรม”** - สร้าง ขยายพื้นที่ทางศิลปวัฒนธรรมอย่างกว้างขวาง หลากหลาย ตามเงื่อนไขของภูมิภาคและท้องถิ่น ทั้งพื้นที่การแสดง พื้นที่สื่อ และพื้นที่สาธารณะ ภายใต้การจัดการโดยภาคประชาชน (ตัวอย่างเช่น การสร้างศูนย์วัฒนธรรมระดับชาติเพิ่มเติมใน

ภูมิภาค ส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากหอประชุม สโมสร ลาน เวที ที่มีอยู่แล้วในจังหวัดต่างๆ โดยเฉพาะพื้นที่ของส่วนราชการและสถานศึกษา การกำหนดโซนนิ่งพื้นที่ศิลปวัฒนธรรมในเมืองต่างๆ ฯลฯ)

5. **“องค์กรเพื่อการส่งเสริมงานศิลปวัฒนธรรมที่หลากหลาย”** – ผลักดันให้เกิดองค์กรมหาชน ที่ทำหน้าที่ผลักดัน ส่งเสริมงานศิลปวัฒนธรรมแขนงต่างๆอย่างหลากหลาย อาทิ สมาศิลปวัฒนธรรม ภาคประชาชน สถาบันการแปลแห่งชาติ สถาบันหนังสือแห่งชาติ รวมถึงการที่รัฐจะต้องอุดหนุน องค์กรภาคเอกชนที่ทำงานด้านศิลปวัฒนธรรมโดยไม่แสวงกำไร เช่น มูลนิธิ พิพิธภัณฑ หอศิลป์ สมาคม สโมสร ชมรม ฯลฯ
6. **“แผนแม่บทระดับชาติเพื่อพัฒนาผู้สร้างและผู้เสพงานศิลปวัฒนธรรม”** – ผลักดันให้การ พัฒนาศิลปวัฒนธรรมเป็นวาระสำคัญ เช่นเดียวกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ โดยจัดทำ แผนพัฒนาผู้สร้าง ผู้เสพอย่างเป็นระบบ ครอบคลุมทั้งมิติด้านการศึกษา (ทั้งในระบบและนอกระบบ) การวิจัย การวิจารณ์ การอุดหนุนองค์กรเรียนรู้ทางศิลปวัฒนธรรม การอบรมเชิงปฏิบัติการ การ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ การสร้างและพัฒนาสื่อเพื่อการเรียนรู้ฯ
7. **“กองทุนสร้างเสริมศิลปวัฒนธรรมภาคประชาชน”** – ผลักดันให้เกิด “กองทุนฯ” โดยองค์กร ภาคประชาชน ร่วมบริหารจัดการ ร่วมกำหนดนโยบาย เป้าหมาย เพื่อให้การจัดการส่งเสริมงาน ศิลปวัฒนธรรม มีความเป็นอิสระ ต่อเนื่อง และมีความยั่งยืน

.....

นางกอบแก้ว จันทร์ดี

กมธ. ด้านค่านิยม ศิลปะ วัฒนธรรม จริยธรรมและการศาสนา

เป้าหมาย 1. ประชาชนในชาติ มีคุณธรรม จริยธรรมที่ดี

แนวทาง

- นำหลักธรรมคำสอนทางศาสนามาปรับใช้ในการดำเนินชีวิตอย่างเท่าทันการเปลี่ยนแปลงของโลกาภิวัตน์
- ใช้องค์ศาสนาและองค์กรทางศาสนา เป็นยุทธศาสตร์ในการพัฒนาคน สังคม ประเทศชาติให้มี

ความมั่นคงอย่างยั่งยืน

- จัดทำเป็นวาระแห่งชาติ รัฐบาล นักการเมือง และทุกภาคส่วนต้องมีบทบาทและมีส่วนร่วมรับผิดชอบ
- เผยแพร่ให้ความรู้แก่ประชาชน โดยให้สื่อมวลชนมีบทบาทรวมทั้งทำระบบ IT และสื่อออนไลน์เป็นเครื่องมือเผยแพร่

**เป้าหมาย 2. ผู้บริหารประเทศ นักการเมือง ข้าราชการ ทุกภาคส่วนทั้งภาครัฐและภาคเอกชน มีคุณธรรมจริยธรรม
ไม่ทุจริตคอร์รัปชัน**

แนวทาง

- เสริมสร้างจิตสำนึกให้มีความภูมิใจที่เกิดมาเป็นคนไทยมีความเสียสละ คำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนรวม
ของประเทศชาติมากกว่าส่วนตน

เป้าหมาย 3. ประชาชนในชาติมีค่านิยมที่ยกย่องคนดี มีศีลธรรมซื่อสัตย์สุจริต

แนวทาง

- เสริมสร้างจิตสำนึกด้านคุณธรรม จริยธรรม เพื่อปรับเปลี่ยนทัศนคติให้มีค่านิยมที่พึงประสงค์
- ปลุกฝังค่านิยมที่พึงประสงค์ตั้งแต่เด็กจนถึงระดับอุดมศึกษาโดยบรรจุไว้ในหลักสูตรของกระทรวงศึกษา

เป้าหมาย 4. มีความสมานฉันท์ของคนในชาติเพื่อให้สังคมอยู่เย็นเป็นสุข

แนวทาง

- เสริมสร้างให้องค์ความรู้
- เสริมสร้างจิตสำนึกให้..... เห็นความสำคัญและผลดีของความปรองดอง สามัคคี และผลเสียของความแตกแยก

11

11

11

11

11

11

แบบเสนอความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการยกร่างรัฐธรรมนูญ
ของคณะกรรมการปฏิรูปค่านิยม ศิลปะ วัฒนธรรม จริยธรรม และการศาสนา สภาปฏิรูปแห่งชาติ

*****

๑. ประเด็นที่เสนอให้บรรจุในร่างรัฐธรรมนูญ (แบบฟอร์มละ ๑ ประเด็น)

เขตคุ้มครองวัฒนธรรมกลุ่มชาติพันธุ์ และชนเผ่าพื้นเมือง

๒. คำอธิบายประกอบประเด็นที่นำเสนอในข้อ ๑ (หมายเหตุ : ไม่ควรเกิน ๑๐ บรรทัด, มีความกระชับ, เข้าใจง่าย)

ประเทศไทยมีความหลากหลายทางวัฒนธรรม มีกลุ่มชาติพันธุ์และชนพื้นเมือง ที่อาศัยมานาน นับได้เกือบ 60 ชาติพันธุ์และชนเผ่า เช่น มอแกน มลาบรี มัณนิ กะเหรี่ยง ฯลฯ กลุ่มชาติพันธุ์และชนพื้นเมืองบางส่วนถูกกลืนหายไปจากการพัฒนาส่งผลให้เกิดปัญหา เช่น การไร้สัญชาติ การถูกปฏิเสธสิทธิขั้นพื้นฐาน การขาดความมั่นคงในที่อยู่อาศัย การถูกกีดกันออกจากสิทธิในทรัพยากรธรรมชาติ การขาดความมั่นใจและภูมิใจในวิถีวัฒนธรรมดั้งเดิม ฯลฯ ปัญหาเหล่านี้ไม่ได้เป็นปัญหาเฉพาะกลุ่มเท่านั้น แต่เป็นปัญหาที่มีร่วมกัน และในระยะยาวถ้าไม่มีความพยายามแก้ปัญหาทั้งหมดทั้งกำหนดพื้นที่คุ้มครองวัฒนธรรมก็จะส่งผลกระทบต่อสังคมโดยรวมในที่สุด การแก้ไขปัญหาควรใช้แนวคิด เขตคุ้มครองวัฒนธรรม เพราะชุมชนพื้นเมืองมีคุณค่าเกี่ยวกับความผูกพันในทรัพยากรธรรมชาติ ในแง่ที่แตกต่างจากชุมชนอื่น คือ 1) พื้นที่อยู่อาศัยของชุมชน สะท้อนความสัมพันธ์ระหว่างผู้คน โดยมีความหมายมากกว่า “บ้าน” แต่ครอบคลุมไป ถึงความเป็น “ชุมชน” ซึ่งมีภาษา ขนบประเพณี คุณค่าและกติการ่วมกัน มีการแบ่งปันกัน 2) พื้นที่ทำมาหากิน ซึ่งสะท้อนให้เห็นความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับธรรมชาติ เช่น พื้นที่ทำมาหากินของชาวเล คือ ทะเล (ชายฝั่งทะเล หาดทราย หาดหิน แนวปะการัง ป่าชายเลน ป่าชายหาด ป่าดิบแล้ง ฯลฯ) ดังนั้น ควรมีการสนับสนุนและปกป้องคุ้มครอง การดำรงชีพแบบดั้งเดิม 3) พื้นที่ศักดิ์สิทธิ์ หรือ พื้นที่ทางจิตวิญญาณ ซึ่งสะท้อนให้เห็นความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสิ่งเหนือธรรมชาติ และเป็นรากฐานของกติกาศื่อความเคารพในธรรมชาติและเคารพในสิทธิของเพื่อนมนุษย์ด้วยกัน เขตคุ้มครองวัฒนธรรมจะรวมถึงการส่งเสริมด้านวัฒนธรรม การศึกษา การเรียนรู้ เช่น การมีหลักสูตรท้องถิ่น ศูนย์วัฒนธรรมท้องถิ่นที่มีกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ ฯลฯ รัฐธรรมนูญฟิลิปปินส์ มีแนวทางการคุ้มครอง และส่งเสริมสิทธิของชนพื้นเมืองผ่านกระบวนการรับรอง “ดินแดนของบรรพบุรุษ” (ancestral domain) ในปี 40 ผ่าน “กฎหมายลูก” Indigenous Peoples' Rights Act (IPRA) เพื่อรับรองและส่งเสริมสิทธิชนพื้นเมืองใน 4 ประการ ก. สิทธิในสมบัติบรรพบุรุษ และที่ดินบรรพบุรุษ (Right to Ancestral Domains & Lands) ข. สิทธิปกครองตนเอง และตัดสินใจเอง (Right to Self-Governance & Self-Determination) ค. สิทธิในศักดิ์ศรีแห่งวัฒนธรรม (Right to Cultural Integrity) ง. สิทธิยินยอมโดยเสรี และมีข้อมูล ล่วงหน้า (Right to Free & Prior Informed Consent)

๓. หลักการและเหตุผลที่เสนอ (กรณาระบุให้เชื่อมโยงกับมาตรา ๒๗ ของรัฐธรรมนูญ)

๔. เสนอให้บรรจุในโครงร่างรัฐธรรมนูญภาคที่..... หมวดที่ ..... ส่วนที่

แบบเสนอความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการยกร่างรัฐธรรมนูญ

ของคณะกรรมการการปฏิรูปค่านิยม ศิลปะ วัฒนธรรม จริยธรรมและการศาสนา สถาปนิกรูปแห่งชาติ

*****

๑. ประเด็นที่เสนอให้บรรจุในร่างรัฐธรรมนูญ (แบบฟอร์มละ ๑ ประเด็น)

รัฐจะต้องสงวน รักษา ปฏิสังขรณ์ ทำนุบำรุงและฟื้นฟูแหล่งมรดกวัฒนธรรมของประเทศ

๒. คำอธิบายประกอบประเด็นที่นำเสนอในข้อ ๑ (หมายเหตุ : ไม่ควรเกิน ๑๐ บรรทัด, มีความกระชับ, เข้าใจง่าย) -

แหล่งมรดกวัฒนธรรมอันประกอบด้วยอาคารโบราณสถานและภูมิทัศน์วัฒนธรรม เป็นมรดกที่มีคุณค่าของประเทศ บ่งบอกถึงประวัติศาสตร์และอารยธรรมของประเทศ ทำให้ประชาชน เด็กและเยาวชนได้เรียนรู้ เกิดความภาคภูมิใจและสามารถสร้างเศรษฐกิจ สร้างรายได้จากการท่องเที่ยวให้แก่ประชาชน ชุมชนและประเทศ

๓. หลักการและเหตุผลที่เสนอ (กรุณาระบุให้เชื่อมโยงกับมาตรา ๒๗ ของรัฐธรรมนูญ)

- ๑) เพื่อสงวนรักษา ทำนุบำรุง และฟื้นฟูแหล่งมรดกวัฒนธรรมไม่ให้เสื่อมสลาย.
- ๒) เพื่อบ่งบอกถึงความเจริญด้านวัฒนธรรมและอารยธรรมของประเทศ ให้ประชาชนในชาติได้เรียนรู้ และภาคภูมิใจ ต่างชาติยกย่อง
- ๓) เพื่อสร้างรายได้จากการท่องเที่ยว เป็นการส่งเสริมเศรษฐกิจให้กับชุมชนและประเทศ

๔. เสนอให้บรรจุในโครงร่างรัฐธรรมนูญภาคที่ ๒

แนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ ด้านศิลปะและวัฒนธรรม

แบบเสนอความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการยกร่างรัฐธรรมนูญ

ของคณะกรรมการการปฏิรูปค่านิยม ศิลปะ วัฒนธรรม จริยธรรมและการศาสนา สถาปนาปฏิรูปแห่งชาติ -

*****

๑. ประเด็นที่เสนอให้บรรจุในร่างรัฐธรรมนูญ (แบบฟอร์มละ ๑ ประเด็น)

ให้มีการศึกษาด้านศีลธรรม คุณธรรม จริยธรรม และคุณสมบัติที่พึงประสงค์ ทั้งในระบบตั้งแต่
ชั้นเด็กเล็กไปจนถึงมัธยมศึกษา และนอกระบบ ด้วยศูนย์การเรียนรู้และสื่อส่งเสริม

๒. คำอธิบายประกอบประเด็นที่นำเสนอในข้อ ๑ (หมายเหตุ : ไม่ควรเกิน ๑๐ บรรทัด, มีความกระชับ,
เข้าใจง่าย)

ปัจจุบันคนจำนวนมากในสังคมไทยมีค่านิยมที่ผิด มักจะยกย่องให้ความสำคัญกับผู้มีเงินหรือคนรวย
บางคนก็คิดว่าการทุจริตคอร์รัปชันไม่ผิดหรือไม่เป็นไรถ้าตนเองได้รับส่วนแบ่งหรือได้ประโยชน์ด้วย ผู้คน
ในสังคมขาดวินัย ขาดความรับผิดชอบต่อสังคม ขาดมารยาทที่ดี ไม่ค่อยกล่าวคำขอโทษ ขอบคุณ พุดเสียงดัง
ในที่สาธารณะ ขาดจริยธรรม คุณธรรม ศีลธรรม ฯลฯ

๓. หลักการและเหตุผลที่เสนอ (กรณารระบุให้เชื่อมโยงกับมาตรา ๒๗ ของรัฐธรรมนูญ)

๓.๑ เพื่อให้ความรู้และปลูกจิตสำนึกให้เยาวชนและประชาชนมีค่านิยมที่พึงประสงค์

๓.๒ เพื่อให้มีมาตรการและกลไกทางด้านกฎหมาย และการบังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัด

ในการลงโทษผู้กระทำการทุจริตคอร์รัปชัน หรือประพฤติมิชอบ

๓.๓ เพื่อขจัดปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันให้หมดสิ้นไปจากประเทศไทย

๔. เสนอให้บรรจุในโครงร่างรัฐธรรมนูญภาคที่ ๒

แนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ ด้านค่านิยม คุณธรรม จริยธรรม

แบบเสนอความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการยกร่างรัฐธรรมนูญ
ของคณะกรรมการปฏิรูปค่านิยม ศิลปะ วัฒนธรรม จริยธรรม และการศาสนา สภาปฏิรูปแห่งชาติ

*****

๑. ประเด็นที่เสนอให้บรรจุในร่างรัฐธรรมนูญ (แบบฟอร์มละ ๑ ประเด็น)
เขตคุ้มครองวัฒนธรรมกลุ่มชาติพันธุ์ และชนเผ่าพื้นเมือง

๒. คำอธิบายประกอบประเด็นที่นำเสนอในข้อ ๑ (หมายเหตุ : ไม่ควรเกิน ๑๐ บรรทัด, มีความกระชับ, เข้าใจง่าย)

ประเทศไทยมีความหลากหลายทางวัฒนธรรม มีกลุ่มชาติพันธุ์และชนพื้นเมือง ที่อาศัยมานาน นับได้เกือบ 60 ชาติพันธุ์และชนเผ่า เช่น มอแกน มลาบรี มั่นนิ กะเหรี่ยง ฯลฯ กลุ่มชาติพันธุ์และชนพื้นเมืองบางส่วนถูกละเลยจากการพัฒนาส่งผลให้เกิดปัญหา เช่น การไร้สัญชาติ การถูกปฏิเสธสิทธิขั้นพื้นฐาน การขาดความมั่นคงในที่อยู่อาศัย การถูกกีดกันออกจากสิทธิในทรัพยากรธรรมชาติ การขาดความมั่นใจและภูมิใจในวิถีวัฒนธรรมดั้งเดิม ฯลฯ ปัญหาเหล่านี้ไม่ได้เป็นปัญหาเฉพาะกลุ่มเท่านั้น แต่เป็นปัญหาที่มีร่วมกัน และในระยะยาวถ้าไม่มีความพยายามแก้ปัญหาทั้งหมดทั้งกำหนดพื้นที่คุ้มครองวัฒนธรรมก็จะส่งผลกระทบต่อสังคมโดยรวมในที่สุด การแก้ไขปัญหาควรใช้แนวคิด เขตคุ้มครองวัฒนธรรม เพราะชุมชนพื้นเมืองมีคุณค่าเกี่ยวกับความผูกพันในทรัพยากรธรรมชาติ ในแง่ที่แตกต่างจากชุมชนอื่น คือ 1) **พื้นที่อยู่อาศัยของชุมชน** สะท้อนความสัมพันธ์ระหว่างผู้คน โดยมีความหมายมากกว่า “บ้าน” แต่ครอบคลุมไป ถึงความเป็น “ชุมชน” ซึ่งมีภาษา ขนบประเพณี คุณค่าและกติการ่วมกัน มีการแบ่งปันกัน 2) **พื้นที่ทำมาหากิน** ซึ่งสะท้อนให้เห็นความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับธรรมชาติ เช่น พื้นที่ทำมาหากินของชาวเล คือ ทะเล (ชายฝั่งทะเล หาดทราย หาดหิน แนวปะการัง ป่าชายเลน ป่าชายหาด ป่าดิบแล้ง ฯลฯ) ดังนั้น ควรมีการสนับสนุนและปกป้องคุ้มครอง การดำรงชีพแบบดั้งเดิม 3) **พื้นที่ศักดิ์สิทธิ์ หรือ พื้นที่ทางจิตวิญญาณ** ซึ่งสะท้อนให้เห็นความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสิ่งเหนือธรรมชาติ และเป็นรากฐานของกติกาก่อนความเคารพในธรรมชาติ และเคารพในสิทธิของเพื่อนมนุษย์ด้วยกัน เขตคุ้มครองวัฒนธรรมจะรวมถึงการส่งเสริมด้านวัฒนธรรม การศึกษา การเรียนรู้ เช่น การมีหลักสูตรท้องถิ่น ศูนย์วัฒนธรรมท้องถิ่นที่มีกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ ฯลฯ

รัฐธรรมนูญฟิลิปปินส์ มีแนวทางการคุ้มครอง และส่งเสริมสิทธิของชนพื้นเมืองผ่านกระบวนการรับรอง “ดินแดนของบรรพบุรุษ” (ancestral domain) ในปี 40 ผ่าน “กฎหมายลูก” Indigenous Peoples' Rights Act (IPRA) เพื่อรับรองและส่งเสริมสิทธิชนพื้นเมืองใน 4 ประการ ก. สิทธิในสมบัติบรรพบุรุษ และที่ดินบรรพบุรุษ (Right to Ancestral Domains & Lands) ข. สิทธิปกครองตนเอง และตัดสินใจเอง (Right to Self-Governance & Self-Determination) ค. สิทธิในศักดิ์ศรีแห่งวัฒนธรรม (Right to Cultural Integrity) ง. สิทธิยินยอมโดยเสรี และมีข้อมูล ล่วงหน้า (Right to Free & Prior Informed Consent)

๓. หลักการและเหตุผลที่เสนอ (กรณาระบุให้เชื่อมโยงกับมาตรา ๒๗ ของรัฐธรรมนูญ)

๔. เสนอให้บรรจุในโครงการรัฐธรรมนูญภาคที่..... หมวดที่ ..... ส่วนที่

บัญชีสรุปประเด็นความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการยกร่างรัฐธรรมนูญ

ของคณะกรรมการปฏิรูปค่านิยม ศิลปะ วัฒนธรรม จริยธรรมและการศาสนา สภาปฏิรูปแห่งชาติ

ที่	ประเด็น	หมายเหตุ
๑.	บุคคลมีหน้าที่สนับสนุน ส่งเสริม อนุรักษ์ เผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมของชาติและภูมิปัญญาท้องถิ่น เสนอให้บรรจุในโครงร่างรัฐธรรมนูญภาคที่.....๑.....หมวดที่.....๒... ส่วนที่ .....๓..... .....หน้าที่พลเมือง.....	
๒.	รัฐต้องส่งเสริมและสนับสนุนการประกาศขึ้นทะเบียนมรดกศิลปะและวัฒนธรรมท้องถิ่นให้เป็นมรดกของชาติโดยใช้แนวคิด เช่นเดียวกับการขึ้นทะเบียนมรดกโลก เพื่อให้เกิดความหวงแหนทางศิลปะและวัฒนธรรม เสนอให้บรรจุในโครงร่างรัฐธรรมนูญภาคที่.....๑.....หมวดที่.....๒..... ส่วนที่ .....๒..... .....สิทธิ เสรีภาพพลเมือง.....	
๓.		
๔.		
๕.		

หมายเหตุ โปรดระบุว่าสมควรบรรจุในโครงร่างรัฐธรรมนูญภาคที่..... หมวดที่ ..... ส่วนที่ .....

.....

แบบเสนอความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการยกร่างรัฐธรรมนูญ

ของคณะกรรมการปฏิรูปค่านิยม ศิลปะ วัฒนธรรม จริยธรรมและการศาสนา สถาปปฏิรูปแห่งชาติ

*****

๑. ประเด็นที่เสนอให้บรรจุในร่างรัฐธรรมนูญ (แบบฟอร์มละ ๑ ประเด็น)

บุคคลมีหน้าที่สนับสนุน ส่งเสริม อนุรักษ์ เผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมของชาติและภูมิปัญญาท้องถิ่น

.....
.....
.....
.....

๒. คำอธิบายประกอบประเด็นที่นำเสนอในข้อ ๑ (หมายเหตุ : ไม่ควรเกิน ๑๐ บรรทัด, มีความกระชับ, เข้าใจง่าย)

เพื่อปกป้องมิให้ศิลปวัฒนธรรมของชาติและภูมิปัญญาท้องถิ่นนั้นเสื่อมสลายหรือไม่มีการสืบทอดต่อไปยังบุคคลอื่นในยุคต่อๆ ไป และทำให้คนในชาติเกิดความภูมิใจในตัวตนและการคิดสร้างสรรค์ของมนุษย์จากภูมิปัญญาท้องถิ่น อันจะนำไปสู่การสร้างความรู้ ความเข้าใจ เห็นคุณค่ายอมรับในความหลากหลายทางวัฒนธรรม และการอยู่ร่วมกันอย่างมีสันติสุขของคนในสังคมต่อไป

.....
.....

๓. หลักการและเหตุผลที่เสนอ(กรณีระบุให้เชื่อมโยงกับมาตรา ๒๗ ของรัฐธรรมนูญ)

เสนอแนะเพื่อให้เกิดการปฏิรูปในด้านอื่นๆ เพื่อให้การปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขมีความเหมาะสมกับสภาพสังคมไทย

.....
.....
.....

๔. เสนอให้บรรจุในโครงร่างรัฐธรรมนูญภาคที่.....๑.....หมวดที่.....๒..... ส่วนที่ .....๓.....

.....หน้าที่พลเมือง.....

แบบเสนอความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการยกย่องรัฐธรรมนูญ

ของคณะกรรมการปฏิรูปค่านิยม ศิลปะ วัฒนธรรม จริยธรรมและการศาสนา สถาปนาปฏิรูปแห่งชาติ

*****

๑. ประเด็นที่เสนอให้บรรจุในร่างรัฐธรรมนูญ (แบบฟอร์มละ ๑ ประเด็น)

รัฐต้องส่งเสริมและสนับสนุนการประกาศขึ้นทะเบียนมรดกศิลปะและวัฒนธรรมท้องถิ่นให้เป็นมรดกของชาติโดยใช้แนวคิด เช่นเดียวกับการขึ้นทะเบียนมรดกโลก เพื่อให้เกิดความหวงแหนทางศิลปะและวัฒนธรรม

๒. คำอธิบายประกอบประเด็นที่นำเสนอในข้อ ๑(หมายเหตุ : ไม่ควรเกิน ๑๐ บรรทัด, มีความกระชับ, เข้าใจง่าย)

เพื่อปกป้องมิให้ศิลปวัฒนธรรมของชาติและภูมิปัญญาท้องถิ่นนั้นเสื่อมสลายหรือไม่มีการสืบทอดต่อไปยังบุคคลอื่นในยุคต่อๆ ไป ทั้งนี้เมื่อมีการประกาศขึ้นทะเบียนมรดกศิลปะและวัฒนธรรมท้องถิ่นให้เป็นมรดกของชาติแล้ว จะทำให้มรดกศิลปะและวัฒนธรรมท้องถิ่น นั้นมีสิทธิได้รับการคุ้มครองและส่งเสริมในรูปแบบต่างๆ เช่น เงินอุดหนุนจากรัฐ การช่วยเหลือจากกรมส่งเสริมวัฒนธรรมในด้านวิชาการและการพัฒนาบุคลากรที่รับผิดชอบทางด้านวัฒนธรรม รวมทั้งการฝึกอบรมแก่บุคคลที่สืบทอดมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม อีกทั้งการสนับสนุนในด้านการประชาสัมพันธ์ทางด้านการท่องเที่ยวและการอนุรักษ์มรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม

๓. หลักการและเหตุผลที่เสนอ(กรณาระบุให้เชื่อมโยงกับมาตรา ๒๗ ของรัฐธรรมนูญ)

เสนอแนะเพื่อให้เกิดการปฏิรูปในด้านอื่นๆ เพื่อให้การปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขมีความเหมาะสมกับสภาพสังคมไทย

๔. เสนอให้บรรจุในโครงร่างรัฐธรรมนูญภาคที่.....๑.....หมวดที่.....๒..... ส่วนที่ .....๒.....

.....สิทธิ เสรีภาพพลเมือง.....

อนุกรรมการกิจการศาสนา

แบบเสนอความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการยกร่างรัฐธรรมนูญ

ของคณะกรรมการปฏิรูป ค่านิยม ศิลปะ วัฒนธรรม จริยธรรม และการศาสนา สถาปนาปฏิรูปแห่งชาติ

*****

๑. ประเด็นที่เสนอให้บรรจุในร่างรัฐธรรมนูญ (แบบฟอร์มละ ๑ ประเด็น)

ในกิจกรรมการนำรายได้เข้าประเทศ รัฐต้องสนับสนุนให้ประยุกต์วัฒนธรรม ประเพณี และศาสนบัญญัติอันดีงามเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มแก่ผลิตภัณฑ์และบริการ และเพื่อพัฒนานวัตกรรมและทรัพย์สินทางปัญญา โดยจัดให้มีกฎหมายและงบประมาณเฉพาะเพื่อการนี้

๒. คำอธิบายประกอบประเด็นที่นำเสนอในข้อ ๑ (หมายเหตุ: ไม่ควรเกิน ๑๐ บรรทัด, มีความกระชับ, เข้าใจง่าย)

ในกรณีแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ โดยกำหนดให้รัฐต้องสนับสนุนให้ประยุกต์วัฒนธรรม ประเพณี และศาสนบัญญัติอันดีงามในสังคมไทยในการสร้างมูลค่าเพิ่มแก่ผลิตภัณฑ์และบริการ เพื่อส่งเสริมการนำรายได้เข้าประเทศ และเพื่อนำไปสู่การพัฒนานวัตกรรมและทรัพย์สินทางปัญญา ทั้งนี้ โดยจัดให้มีกฎหมายและงบประมาณเฉพาะเพื่อการนี้

๓. หลักการและเหตุผลที่เสนอ (กรณีระบุให้เชื่อมโยงกับมาตรา ๒๗ ของรัฐธรรมนูญ)

กรณีรัฐต้องสนับสนุนให้ประยุกต์วัฒนธรรม ประเพณี และศาสนบัญญัติอันดีงามในสังคมไทย ในการสร้างมูลค่าเพิ่มแก่ผลิตภัณฑ์และบริการเพื่อส่งเสริมการนำรายได้เข้าประเทศ และในการพัฒนานวัตกรรมและทรัพย์สินทางปัญญา โดยจัดให้มีกฎหมายและงบประมาณเฉพาะเพื่อการนี้ นั้น ตัวอย่างที่เห็นได้ชัดเจนคือกรณีศาสนาอิสลามซึ่งมีศาสนบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับอาหารฮาลาล ผลิตภัณฑ์ฮาลาลที่มีใช้อาหาร ตลอดจนบริการฮาลาลต่างๆ ได้แก่ การแพทย์ การท่องเที่ยว โลจิสติกส์ ทั้งหมดมีมูลค่าไม่ต่ำกว่า 3 ล้านล้านเหรียญสหรัฐสำหรับตลาดฮาลาลโลกซึ่งมีตลาดขนาดใหญ่ มูลค่าสูงอันเป็นประโยชน์ต่อการจัดหารายได้เข้าประเทศ รัฐจึงควรให้การส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาผลิตภัณฑ์และบริการฮาลาลผ่านภาคการผลิต การวิจัยและพัฒนาฮาลาล การสร้างนวัตกรรม และทรัพย์สินทางปัญญาฮาลาลผ่านสถาบันการศึกษาและหน่วยงานวิจัยของภาครัฐและเอกชน ตลอดจนการรับรองเครื่องหมายฮาลาลที่ได้คุณภาพผ่านองค์กรศาสนาอิสลามที่เกี่ยวข้อง

๔. เสนอให้บรรจุในโครงร่างรัฐธรรมนูญภาค ๒ หมวดที่ ๒ ส่วนที่ -

อนุกรรมการการกิจการศาสนา

แบบเสนอความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการยกร่างรัฐธรรมนูญ

ของคณะกรรมการปฏิรูป ค่านิยม ศิลปะ วัฒนธรรม จริยธรรม และการศาสนา สภาปฏิรูปแห่งชาติ

*****

๑. ประเด็นที่เสนอให้บรรจุในร่างรัฐธรรมนูญ (แบบฟอร์มละ ๑ ประเด็น)

ในกิจกรรมการนำรายได้เข้าประเทศ รัฐต้องสนับสนุนให้ประยุกต์วัฒนธรรม ประเพณี และศาสนบัญญัติอันดีงามเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มแก่ผลิตภัณฑ์และบริการ และเพื่อพัฒนานวัตกรรมและทรัพย์สินทางปัญญา โดยจัดให้มีกฎหมายและงบประมาณเฉพาะเพื่อการนี้

๒. คำอธิบายประกอบประเด็นที่นำเสนอในข้อ ๑ (หมายเหตุ: ไม่ควรเกิน ๑๐ บรรทัด, มีความกระชับ, เข้าใจง่าย)

ในกรณีแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ โดยกำหนดให้รัฐต้องสนับสนุนให้ประยุกต์วัฒนธรรม ประเพณี และศาสนบัญญัติอันดีงามในสังคมไทยในการสร้างมูลค่าเพิ่มแก่ผลิตภัณฑ์และบริการ เพื่อส่งเสริมการนำรายได้เข้าประเทศ และเพื่อนำไปสู่การพัฒนานวัตกรรมและทรัพย์สินทางปัญญา ทั้งนี้ โดยจัดให้มีกฎหมายและงบประมาณเฉพาะเพื่อการนี้

๓. หลักการและเหตุผลที่เสนอ (กรณีระบุให้เชื่อมโยงกับมาตรา ๒๗ ของรัฐธรรมนูญ)

กรณีรัฐต้องสนับสนุนให้ประยุกต์วัฒนธรรม ประเพณี และศาสนบัญญัติอันดีงามในสังคมไทย ในการสร้างมูลค่าเพิ่มแก่ผลิตภัณฑ์และบริการเพื่อส่งเสริมการนำรายได้เข้าประเทศ และในการ พัฒนานวัตกรรมและทรัพย์สินทางปัญญา โดยจัดให้มีกฎหมายและงบประมาณเฉพาะเพื่อการนี้ นั้น ตัวอย่างที่เห็นได้ชัดเจนคือกรณีศาสนาอิสลามซึ่งมีศาสนบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับอาหารฮาลาล ผลิตภัณฑ์ฮาลาลที่มีใช้อาหาร ตลอดจนบริการฮาลาลต่างๆ ได้แก่ การแพทย์ การท่องเที่ยว โลจิสติกส์ ทั้งหมดมีมูลค่าไม่ต่ำกว่า 3 ล้านล้านเหรียญสหรัฐสำหรับตลาดฮาลาลโลกซึ่งมีตลาดขนาดใหญ่ มูลค่าสูงอันเป็นประโยชน์ต่อการจัดหารายได้เข้าประเทศ รัฐจึงควรให้การส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาผลิตภัณฑ์และบริการฮาลาลผ่านภาคการผลิต การวิจัยและพัฒนาฮาลาล การสร้างนวัตกรรม และทรัพย์สินทางปัญญาฮาลาลผ่านสถาบันการศึกษาและหน่วยงานวิจัยของภาครัฐและเอกชน ตลอดจนการรับรองเครื่องหมายฮาลาลที่ได้คุณภาพผ่านองค์กรศาสนาอิสลามที่เกี่ยวข้อง

๔. เสนอให้บรรจุในโครงร่างรัฐธรรมนูญภาค ๒ หมวดที่ ๒ ส่วนที่ -

คณะอนุกรรมการปฏิรูปกิจการศาสนา
ศ.กิตติคุณ สุภิญญา สุดบรรทัด รศ.กอบกุล พันธุ์เจริญวรกุล น.ส.อ่อนอุษา ลำเลียงพล
เสนอวันที่ ๒ ธันวาคม ๒๕๕๗

แบบเสนอความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการยกร่างรัฐธรรมนูญ
ของคณะกรรมการปฏิรูป ค่านิยม ศิลปะ วัฒนธรรม จริยธรรม และการศาสนา สภาปฏิรูปแห่งชาติ

*****

๑. ประเด็นที่เสนอให้บรรจุในร่างรัฐธรรมนูญ (แบบฟอร์มละ ๑ ประเด็น)

ศาสนาสร้างการปกครองที่เป็นธรรม ต้องจัดคอร์ปชั่นด้วยศาสนา
ศาสนาฝังอยู่ในวิถีชีวิตของคนในแทบทุกด้าน เป็นสิ่งละเอียดอ่อนที่สามารถแทรกซึมเข้าไปใน
จิตสำนึกของผู้คนที่เพละเลื้อยอยู่ในวัตถุที่ฉาบฉวยเป็นเหตุให้เกิดการคอร์ปชั่น รัฐจึงต้องส่งเสริมและพัฒนา
พลเมืองทางด้านจิตใจด้วย โดยน้อมนำศาสนาให้เป็นกลไกสำคัญในการสร้างสรรค์สังคมที่มีธรรมาภิบาล

๒. คำอธิบายประกอบประเด็นที่นำเสนอในข้อ ๑ (หมายเหตุ : ไม่ควรเกิน ๑๐ บรรทัด, มีความกระชับ,
เข้าใจง่าย)

ศาสนาคือสิ่งที่ผูกติดกับจิตวิญญาณของมนุษย์ให้ตั้งมั่นในความดีมีความละเอียดอ่อนต่อบาป หากชาติมี
ศาสนาเป็นฐานอันแข็งแกร่งก็จะสามารถสร้างระบบคุณธรรม ล้างคอร์ปชั่นที่ต้นตอคือการผิดศีลผิดธรรม
ตัวอย่างเช่น พุทธศาสนาเป็นศาสนาหลักของชาติ ในทางปฏิบัติจึงต้องส่งเสริมระบบ บ้าน วัด โรงเรียน
ในมิติของ “บ้าน” จัดโครงการหมู่บ้านศีล 5 ติดป้ายประกาศยกย่อง ในระดับครอบครัว “ครอบครัว ศีล 5”
และ ระดับหมู่บ้าน “หมู่บ้าน ศีล 5” ในมิติของวัด ให้เป็นแหล่งข้อมูลธรรมะ หลักปฏิบัติ และกิจกรรมทาง
ศาสนา เช่น สวดมนต์ ฝึกสมาธิ รักษาความสะอาดทั้งกายวาจาใจ ในมิติของโรงเรียน ให้โรงเรียนเป็นฐานกลาง
ที่ประสานระหว่างวัดกับบ้าน จัดสรรงบประมาณสร้าง “ครูศาสนา” ที่มีคุณภาพ ทั้งนี้ให้รัฐส่งเสริมสร้างสรรค์
เสริมความรู้ ความเข้าใจ และศรัทธา เพื่อให้พระศาสนาเป็นที่พึ่งของมหาชนอย่างแท้จริง

๓. หลักการและเหตุผลที่เสนอ (กรณาระบุให้เชื่อมโยงกับมาตรา ๒๗ ของรัฐธรรมนูญ)

ปัญหาคอร์ปชั่นไม่สามารถหายไปจากสังคมไทยได้ トラบใดที่คนไทยยังห่างจากศาสนา การไปปดมดเท็จฉ้อ
ฉลโกงกินล้วนผิดศีลทั้งสิ้น การให้ความเคารพยกย่องคนรวยโดยมองข้ามพฤติกรรมอันทุจริตก็มีสาเหตุมาจาก
ความย่อหย่อนในศีลธรรม คุณธรรม จริยธรรม เป็นสิ่งละเอียดอ่อนระดับจิตสำนึกซึ่งมีเพียงศาสนาเท่านั้นที่
เข้าถึงได้

๔. เสนอให้บรรจุในโครงร่างรัฐธรรมนูญภาคที่..... หมวดที่ ..... ส่วนที่

ภาคที่ ๑   หมวดที่ ๒   ส่วนที่ ๑
ภาคที่ ๔   หมวดที่ ๑,๒

แบบเสนอความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการยกร่างรัฐธรรมนูญ
ของคณะกรรมาธิการปฏิรูป ค่านิยม ศิลปะ วัฒนธรรม จริยธรรม และการศาสนา สถาปปฏิรูปแห่งชาติ

*****

๑. ประเด็นที่เสนอให้บรรจุในร่างรัฐธรรมนูญ (แบบฟอร์มละ ๑ ประเด็น)

การคุ้มครองศาสนา : ศาสนาเป็นสถาบันหลักของชาติ จึงต้องคุ้มครองการนำเสนอข่าวสารศาสนาผ่านสื่อทุกชนิดให้เป็นไปด้วยความสร้างสรรค์มากขึ้น เพื่อความตั้งมั่นแห่งศรัทธาของมหาชน

รัฐธรรมนูญปี 2550 มาตรา ๗๙ บัญญัติไว้ว่า รัฐต้องให้ความอุปถัมภ์และคุ้มครองพระพุทธศาสนาซึ่งเป็นศาสนาที่ประชาชนชาวไทยส่วนใหญ่นับถือมาช้านานและศาสนาอื่น... รัฐธรรมนูญฉบับใหม่จึงต้องคงไว้ซึ่งกรอบคิดของการคุ้มครองนี้

๒. คำอธิบายประกอบประเด็นที่นำเสนอในข้อ ๑ (หมายเหตุ : ไม่ควรเกิน ๑๐ บรรทัด, มีความกระชับ, เข้าใจง่าย)

ศาสนาเป็นดั่งแก่นแกนของต้นไม้แห่งสังคมไทย การล่วงล้ำก้ำเกินจนถึงระดับของการกล่าวร้ายทำลายกันย่อมสิ้นสะเทือนและกัดเซาะความแข็งแกร่งของต้นไม้ นั้น จนไม่อาจให้ร่มเงาเป็นที่พึ่งแห่งมหาชน

ข่าวสารศาสนาต้องได้รับการคุ้มครองจากการว่าร้ายทำลายกันที่เรียกว่า ประทุษวาจา (Hate Speech) อันเป็นเหตุแห่งความแตกแยก โดยเฉพาะอย่างยิ่งประทุษวาจาที่ปรากฏในสื่อเครือข่ายสังคมออนไลน์ (Online Social Network)

การสื่อสารด้วยอารมณ์ที่แฝงด้วยอคติ ปราศจากการตรวจสอบอย่างถี่ถ้วน บางครั้งด้วยภาษาที่ดูหมิ่นเหยียดหยามศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ ถือได้ว่าไม่เป็นธรรมต่อผู้ตกเป็นข่าว ในระดับสังคมสร้างความแตกแยกและไม่สร้างสรรค์ จึงต้องคุ้มครองการนำเสนอข่าวสารประเภทนี้ผ่านสื่อทุกชนิด

ประทุษวาจา หรือวาจาที่สร้างความเกลียดชัง อาจเป็นเหตุโน้มน้าวใจให้ผู้อื่นกระทำความผิดทางอาญาอันเนื่องจากความเกลียดชัง แต่ยังไม่มีการบัญญัติอย่างชัดเจนเกี่ยวกับความผิดนี้เพื่อสร้างภูมิคุ้มกันแก่บุคคลและแก่สังคม

๓. หลักการและเหตุผลที่เสนอ (กรณาระบุให้เชื่อมโยงกับมาตรา ๒๗ ของรัฐธรรมนูญ)

หลายทศวรรษที่ผ่านมา ข่าวสารทางศาสนาในสังคมไทยเต็มไปด้วยภาพเชิงลบในขณะที่ภาพเชิงสร้างสรรค์มีเพียงเล็กน้อย ทำให้ศรัทธาสั่นสะเทือน บุคลากรทางศาสนาขาดกำลังใจ รู้สึกว่าตนไม่ได้รับความเป็นธรรม และตั้งข้อสงสัยในพลังของตนในการจะสร้างสิ่งดีงามแก่ประเทศชาติ

ในเครือข่ายสังคมออนไลน์หลายเว็บไซต์สร้างความแตกแยก ถึงเวลาแล้วที่ทุกฝ่ายจะมองไปข้างหน้าเป้าหมายเดียวกันคือสังคมอุดมธรรม สร้างความกลมกลืนด้วยการแสวงจุดร่วม สงวนจุดต่าง

๔. เสนอให้บรรจุในโครงสร้างรัฐธรรมนูญภาคที่..... หมวดที่ ..... ส่วนที่

ภาคที่ ๔ หมวดที่ ๑,๒

แบบเสนอความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการยกร่างรัฐธรรมนูญ
ของคณะกรรมการปฏิรูป ค่านิยม ศิลปะ วัฒนธรรม จริยธรรม และการศาสนา สถาปปฏิรูปแห่งชาติ

*****

๑. ประเด็นที่เสนอให้บรรจุในร่างรัฐธรรมนูญ (แบบฟอร์มละ ๑ ประเด็น)

ใช้ศาสนาสร้างกระบวนการสามัคคีปรองดอง : ส่งเสริมให้สื่อ (Media) ทุกชนิดนำหลักธรรมทางศาสนาที่มีมาตรฐานร่วมกันขึ้นพื้นฐานมาเชื่อมร้อยสังคมให้เกิดความเข้าใจและมีเมตตากรุณาต่อกัน รู้จักการให้อภัย ส่งเสริมกิจกรรมทางศาสนาที่จะนำไปสู่ สังคมสามัคคีปรองดอง

ทั้งนี้ต้องมีการจัดสรรคลื่นความถี่อันเป็นทรัพยากรของชาติให้ด้านศาสนาอย่างเหมาะสม สนับสนุนเนื้อหาทางศาสนาที่มีเป้าหมายตามวรรค ๑

๒. คำอธิบายประกอบประเด็นที่นำเสนอในข้อ ๑ (หมายเหตุ : ไม่ควรเกิน ๑๐ บรรทัด, มีความกระชับ, เข้าใจง่าย)

ส่งเสริมให้บุคลากรทางศาสนานำหลักธรรมคำสอน และหลักปฏิบัติทางศาสนามาใช้สร้างความสมานฉันท์ในหมู่ประชาชน หลักธรรมดังกล่าวเช่นอริยสัจ ๔ มัชฌิมาปฏิบัติ พรหมวิหาร ๔ และทริโอดตัปปะ จะต้องได้รับการต่อยอดไปสู่ประชาชนเพื่อสร้างบรรยากาศแห่งการสนทนาอย่างสร้างสรรค์ระหว่างบุคคลหรือกลุ่มคน ส่งเสริมสนับสนุนการเปิดพื้นที่สาธารณะเพื่อการแลกเปลี่ยนความรู้ และการมีส่วนร่วมในการประกอบกิจกรรมทางศาสนาตลอดจนวัฒนธรรมประเพณีเพื่อสร้างความสามัคคีปรองดอง

การสื่อสารศาสนาต้องเป็นไปอย่างระมัดระวังและรอบด้าน สื่อต้องเปิดพื้นที่สาธารณะแห่งการสร้างสรรค์สังคมอุดมศาสนาปัญญา ถอดรื้ออคติต่อผู้ต่างความเชื่อ ประกอบสร้างวาทกรรมด้านบวกแห่งความเห็นอกเห็นใจ การยอมรับผู้อื่น ความเมตตากรุณา และการให้อภัยต่อกัน

ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างศาสนาเพื่อยกระดับคุณธรรมในสังคมไทยอย่างได้ผล ส่งเสริมการเรียนการสอนศีลธรรมในทุกระดับ ในระดับอุดมศึกษาต้องเป็นแหล่งศิลปวิทยาการและการวิจัยทางศาสนาทั้งระดับชาติและนานาชาติ ให้ความสำคัญกับวิชาศาสนาเปรียบเทียบเพื่อความรู้ความเข้าใจอันดีต่อกัน

๓. หลักการและเหตุผลที่เสนอ (กรณาระบุให้เชื่อมโยงกับมาตรา ๒๗ ของรัฐธรรมนูญ)

สังคมไทยปัจจุบันเต็มไปด้วยการแก่งแย่งชิงดีชิงเด่น ขาดความเกื้อกูลเห็นอกเห็นใจผู้อื่น แยกกลุ่มแยกฝ่าย เข้าใจหลักธรรมที่ผิวเผินและพร้อมจะไหลไปตามกระแส บรรยากาศเช่นนี้ทำให้คนคิดหักล้างทำลายกัน และคิดแต่ประโยชน์ตนมากกว่าประโยชน์สังคมในภาพรวม

๔. เสนอให้บรรจุในโครงสร้างรัฐธรรมนูญภาคที่..... หมวดที่ ..... ส่วนที่

ภาคที่ ๑ หมวดที่ ๒ ส่วนที่ ๑

ภาคที่ ๔ หมวดที่ ๑,๒

ข้อเสนอความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการยกร่างรัฐธรรมนูญ

ของคณะกรรมการการปฏิรูปค่านิยม วัฒนธรรม จริยธรรม และการศาสนา สภาปฏิรูปแห่งชาติ

<p>๑. ประเด็นเสนอให้บรรจุในร่างรัฐธรรมนูญ</p> <p>ปฏิรูปความร่วมมือระหว่างศาสนาเพื่อเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมในสังคมไทย</p>
<p>๒. เหตุผลที่ควรบรรจุเรื่องนี้ไว้ใน ภาค ๔ การปฏิรูปและการสร้างความปรองดอง หมวด ๑ ด้วยเหตุผล ดังนี้</p> <p>๒.๑ ในแต่ละศาสนายังมีศาสนิกที่ยังขาดความรู้ ความเข้าใจและการปฏิบัติตามหลักคำสอนของศาสนา</p> <p>๒.๒ ในระหว่างศาสนายังมีทัศนคติในเชิงลบ เนื่องจากขาดความรู้ ความเข้าใจระหว่างศาสนา ของกันและกัน และวิธีการปลุกฝัง เผยแพร่ศาสนาที่ไม่เอื้อต่อความรู้สึกที่ดีต่อกัน</p>
<p>๓. หลักการและเหตุผลที่เสนอ</p> <p>ในการที่ควรบรรจุเรื่องนี้ไว้ในส่วนของการปฏิรูป เพราะต้องการให้เกิดแนวคิดและกลไกในการแก้ไข โดยถ้าปรากฏความดังกล่าวในรัฐธรรมนูญ ก็จะสามารถนำมาสร้างเป็นกลไกในการแก้ปัญหาที่กล่าวข้างต้นได้ โดยเสนอกลไก หรือ กลยุทธ์ ดังต่อไปนี้ ต่อไปนี้ในชั้นของการปฏิบัติ</p> <p>๑) พัฒนาเครือข่ายความร่วมมือของศาสนิกในศาสนาต่างๆให้เข้มแข็ง อันอาจนำไปสู่การจัดตั้ง "องค์กรความร่วมมือระหว่างศาสนิกระดับชาติ เพื่อนำไปสู่การทำงานอย่างสร้างสรรค์ในอนาคต เช่นการจัดตั้ง "สภาศาสนิกสัมพันธ์แห่งชาติ"</p> <p>๒) จัดเสวนาระหว่างศาสนาในประเด็นปัญหาสังคม ปัญหาสิ่งแวดล้อม ความยากจน ยาเสพติด</p> <p>๓) ส่งเสริมให้องค์กรศาสนาร่วมกันกำหนดประเด็นจริยธรรมเผยแผ่คำสอนศาสนา</p> <p>๔) รัฐให้การสนับสนุนการดำเนินกิจกรรมร่วมมือระหว่างศาสนาอย่างเพียงพอ</p> <p>๕) สร้างความร่วมมือระหว่างศาสนาในระดับภูมิภาค</p>
<p>๔. เสนอให้บรรจุในโครงสร้างรัฐธรรมนูญ ภาคที่ ๔ หมวดที่ ๑ การปฏิรูป</p>

แบบเสนอความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการยกร่างรัฐธรรมนูญ

ของคณะกรรมการปฏิรูปค่านิยม วัฒนธรรม จริยธรรม และการศาสนา สภาปฏิรูปแห่งชาติ

<p>๑. ประเด็นเสนอให้บรรจุในร่างรัฐธรรมนูญ</p> <p>ปฏิรูปการสร้างเสริมศาสนธรรมมาปฏิบัติในชีวิตประจำวัน</p>
<p>๒. เหตุผลที่ควรบรรจุเรื่องนี้ไว้ใน ภาค ๔ การปฏิรูปและการสร้างความปรองดอง หมวด ๑ ด้วย เหตุผล ดังนี้</p> <p>๒.๑ ขาดการนำหลักธรรมทางศาสนามาใช้ในการกำหนดนโยบาย</p> <p>๒.๒ องค์กรศาสนาขาดธรรมาภิบาลในการบริหารงาน</p> <p>๒.๓ มีกฎหมายบางฉบับที่เป็นอุปสรรคต่อการบริหารงานศาสนา</p> <p>๒.๔ สภาพแวดล้อม สื่อมวลชน และแม้แต่องค์กรศาสนาเอง มักมีแนวโน้มวัตถุนิยม ไม่นำพาหรือ รับผิดชอบในเรื่องศีลธรรมของคนในสังคม</p>
<p>๓. หลักการและเหตุผลที่เสนอ</p> <p>ในการที่ควรบรรจุเรื่องนี้ไว้ในส่วนของการปฏิรูป เพราะต้องการให้เกิดแนวคิดและกลไกในการ แก้ไข โดยถ้าปรากฏความดังกล่าวในรัฐธรรมนูญ ก็จะสามารถนำมาสร้างเป็นกลไกในการแก้ปัญหา ที่กล่าวข้างต้นได้ โดยเสนอกลไก หรือ กลยุทธ์ ดังต่อไปนี้ ต่อไปนี้ในชั้นของการปฏิบัติ</p> <p>๑) ผลักดันให้รัฐบาลกำหนดนโยบายที่สอดคล้องกับหลักคำสอนของศาสนา</p> <p>๒) องค์กรระเบียบหรือกฎหมายเพื่อให้เกิดธรรมาภิบาลขึ้นในองค์กรศาสนา</p> <p>๓) ส่งเสริมให้บุคลากรในทางศาสนา เช่นพระภิกษุ อิมาม หรือบาทหลวง มาเป็นวิทยากรให้แก่ สถานศึกษา</p> <p>๔) ส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือระหว่าง ครอบครัว-องค์กรศาสนา- โรงเรียน (บวร:บ้าน-วัด- โรงเรียน) (บรม:บ้าน-โรงเรียน-มัสยิด)(ครบ: ครอบครัว-โรงเรียน-โบสถ์) ในการปลูกฝัง คุณธรรมจริยธรรมให้กับเด็ก และเยาวชน</p> <p>๕) ส่งเสริมให้สังคมในทุกภาคส่วนจัดกิจกรรมที่เน้นคุณค่าของคุณธรรม จริยธรรมและศาสนธรรม</p> <p>๖) ส่งเสริมองค์กรที่ดูแลหรือกำกับ ตรวจสอบสื่อ โดยให้คำนึงถึงเรื่องของศีลธรรม คุณธรรมมากขึ้นอย่างเป็นรูปธรรม</p>

- ๗) ปลุกฝังจิตสำนึกประชาชนผู้บริโภคสื่อ ให้มีวิจารณญาณในการเลือกรับสื่อ และมีบทบาทในการเฝ้าระวัง กำกับดูแล โดยอาศัยคุณธรรมศีลธรรม
  - ๘) ส่งเสริมเครือข่ายองค์กรศาสนาให้มีบทบาทในการดูแลตรวจสอบสื่อ
๔. เสนอให้บรรจุในโครงสร้างรัฐธรรมนูญ ภาคที่ ๔ หมวดที่ ๑ การปรุปรุ

ข้อเสนอ ของ ดร. นรินทร์ พันทรกิจ สปช ๑๑๕

แบบเสนอความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการยกร่างรัฐธรรมนูญ

ของคณะกรรมการปฏิรูปค่านิยม วัฒนธรรม จริยธรรม และการศาสนา สภาปฏิรูปแห่งชาติ

<p>๑. ประเด็นเสนอให้บรรจุในร่างรัฐธรรมนูญ</p> <p>ปฏิรูปการสร้างเสริมศาสนธรรมมาในองค์กรทุกภาคส่วนต่างๆของประเทศ</p>
<p>๒. เหตุผลที่ควรบรรจุเรื่องนี้ไว้ใน ภาค ๔ การปฏิรูปและการสร้างความปรองดอง หมวด ๑ ด้วยเหตุผล ดังนี้</p> <p>๒.๑ วงการเมืองและข้าราชการประจำมีความแพร่หลายของการทุจริต ประพฤติมิชอบ การเล่นพรรคเล่นพวก ขาดความรับผิดชอบ ขาดคุณธรรม ขาดจิตสำนึกรับใช้ประชาชน</p> <p>๒.๒ สังคมมีแนวโน้มชักนำคนให้หลงใหลในวัตถุนิยม บริโภคนิยม ตักตวงผลประโยชน์โดยไม่คำนึงถึงความเสียหายของสังคม</p> <p>๒.๓ ภาคประชาสังคมอ่อนแอ เนื่องจากขาดการปลูกฝังจริยธรรมทั้งในระดับครอบครัว และชุมชน</p>
<p>๓. หลักการและเหตุผลที่เสนอ</p> <p>ในการที่ควรบรรจุเรื่องนี้ไว้ในส่วนของการปฏิรูป เพราะต้องการให้เกิดแนวคิดและกลไกในการแก้ไข โดยถ้าปรากฏความดังกล่าวในรัฐธรรมนูญ ก็จะสามารถนำมาสร้างเป็นกลไกในการแก้ปัญหาที่กล่าวข้างต้นได้ โดยเสนอกลไก หรือ กลยุทธ์ ดังต่อไปนี้ ต่อไปนี้ในชั้นของการปฏิบัติ</p> <p>๑) สร้างกลไกในการเสริมสร้างศีลธรรมจริยธรรมแก่ข้าราชการการเมือง หน่วยงานของรัฐ ข้าราชการส่วนท้องถิ่น และรัฐวิสาหกิจ</p> <p>๒) สร้างกลไกในการเสริมสร้างศีลธรรมจริยธรรมแก่ภาคธุรกิจ</p> <p>๓) สร้างกลไกในการเสริมสร้างศีลธรรมจริยธรรมแก่ภาคประชาสังคม</p>

๔. เสนอให้บรรจุในโครงสร้างรัฐธรรมนูญ ภาคที่ ๔ หมวดที่ ๑ การอุป

ข้อเสนอ ของ ดร. นิรันดร์ พันทรกิจ สปช ๑๑๕

